

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„COSTIN C. KIRIȚESCU”
INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Institutul de Economie Națională
60 de ani
de cercetare științifică
1953-2013

București, 2013

Lucrare elaborată sub îngrijirea:
Prof.univ.dr. Gheorghe ZAMAN – director,
Institutul de Economie Națională
Prof.univ.dr. Valentina VASILE – director științific,
Institutul de Economie Națională
Dr. George GEORGESCU - Institutul de Economie Națională

Concepție grafică, machetare și tehnoredactare: Luminița LOGIN
Coperta: Nicolae LOGIN

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin Institutului de Economie Națională. Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul prealabil al Institutului, fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 978-606-8300-36-8

Apărut 2013

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	5
PARTEA I-A CONFRUNTĂRI ALE REALITĂȚII ECONOMICE CU RIGIDITĂȚILE DE SISTEM 1953-1989	11
1. Înființarea institutului și contextul istoric	13
2. Primii ani de activitate și critica abaterilor de la dogma marxist-leninistă.....	15
3. Afirmarea unor factori favorizanți ai activității de cercetare în perioada 1960-1965.....	19
4. Tematica de cercetare și principalele rezultate	25
5. Trei generații de cercetători	27
6. Particularități ale condițiilor de cercetare în perioada 1973-1989	29
PARTEA A II-A PROVOCĂRI ALE TRANZIȚIEI, DEZVOLTĂRII DURABILE ȘI INTEGRĂRII 1990-2013	35
1. Începutul tranziției și pre-asocierea (perioada 1990-1994)	37
2. Implementarea Tratatului de Asociere și procesul privatizării (perioada 1995-1999)	42
3. Pre-aderare: macrostabilizare economică, construcție instituțională și acquis comunitar (perioada 2000-2006)	48
4. Post-aderare: integrare europeană și provocările crizei globale (perioada 2007-2013).....	52
5. Cooperarea științifică internațională	57

6. Structură organizatorică, personal de cercetare și distingții	59
ANEXE PARTEA I-A	65
ANEXE PARTEA A II-A.....	89

CUVÂNT ÎNAINTE¹

Prezentarea activității Institutului de Economie Națională (IEN) al Academiei Române, cu ocazia aniversară a 60 de ani de la crearea sa în anul 1953, are ca scop evidențierea unor preocupări majore ale cercetărilor științifice, în două perioade distincte, și anume:

- **perioada 1953-1989** a confruntării realităților economice cu rigiditățile de sistem (Partea I-a);
- **perioada 1990-2013** a provocărilor dezvoltării durabile, tranziției la economia de piață și integrării României în UE (Partea a II-a).

În Partea I-a, autorii prezentării au preluat, cu mici modificări, lucrarea „Din istoria Institutului de Cercetări Economice” (CIDE, București, 2000) coordonată de dr. Constantin Grigorescu, director științific adjunct al Institutului timp de peste două decenii, căruia îi aducem un pios omagiu pentru dăruirea în slujba cercetării economice autentice.

Institutul a trecut prin mai multe reorganizări în privința orientării cercetării științifice, dar cea radicală s-a produs în anul 1990, când procesul de democratizare și liberalizare din România a vizat nu numai economia, ci și cercetarea economică, eliberată de chingile dogmatice comuniste care, pe măsură ce încercau să fie mai puternice, în aceeași măsură se dovedeau mai slabe și mai puțin convingătoare. Cercetătorii din IEN n-au fost surprinși nepregătiți, din punct de vedere teoretico-metodologic, de provocările tranziției României la economia de piață, generate de evenimentele din decembrie 1989.

Arcul peste timp al continuității preocupărilor Institutului l-a constituit soliditatea instrumentarului metodologico-analitic utilizat, care a urmărit consecvent cunoașterea în esență a fenomenelor economice din socialism și capitalism, comparațiile internaționale fiind o componentă a

¹ Partea a II-a conține o serie de date și informații privind activitatea IEN în perioada 1990-2013, precum și unele opinii personale ale autorilor.

demersului abordărilor în, practic, toate lucrările de cercetare. În acest mod, s-au putut sesiza diferențele în funcționalitatea celor două sisteme, inclusiv superioritatea analitică și predictivă a celor mai recente metode de cercetare a fenomenelor economice. În perioada 1953-1989, în institut s-a promovat un intens proces de învățare a metodelor și modelelor de analiză și previziune economică, cea mai mare parte aplicate în țările dezvoltate.

Subliniem importanța cercurilor de studiu al metodelor statistico-matematice, al limbilor străine, precum și a seminariilor privind aplicarea unor metode și modele cum ar fi funcțiile de producție (de tipul Cobb-Douglas clasice, CES și VES), analizele de regresie și corelație, modelele input-output, funcțiile de consum, modelele de optimizare.

În pofida unor restricții oficiale privind folosirea celor mai recente instrumente și metode de analiză și previziune economică, aplicate în țări cu economie capitalistă, cercetătorii din institut au folosit astfel de metode riscând să fie considerați „rătăciți politic” sau chiar sancționați pe linie de partid, pentru folosirea de „metode burgheze” în cercetare, o astfel de anatemă fiind aruncată și asupra econometriei, considerată ironic „playometrie” sau „jocometrie” (!), deși nu avea nici o legătură cu politicul.

ICE, nu de puține ori, a fost criticat pentru faptul că desfășoară cercetare de tip „academic”, considerată, la acea vreme, ca deviantă, nesubordonată ideologic, sau, și mai grav, nesusținătoare a tezelor și directivelor partidului unic, simpliste și lipsite de fundamente științifice. Un exemplu de inconsistență științifică îl reprezenta teza privind „societatea socialistă multilateral dezvoltată” căreia nu i s-a precizat niciodată dimensiunea multilateralismului, dar căreia i se atribuiă, prin planuri cincinale, niveluri de performanță economică și socială pe cât de fanteziste pe atât de greu de realizat, fără a se analiza serios cauzele neîndeplinirii planurilor sau modul în care se mistifica realitatea, prin raportări statistice de „salvare” a unor aparențe despre care se știa, inclusiv de către factorii de decizie la diferitele niveluri ierarhice.

Nu considerăm o exagerare atunci când afirmăm că, în pofida perioadei de restricție ideologică marxistă, în ICE, personalități marcante ale științei economice au creat adevărate școli, îndeosebi în domeniile:

- istoria economiei naționale (academicienii Gheorghe Zane, N.N. Constantinescu, Costin Murgescu, profesorul Victor Jinga, dr. Gheorghe Dobre, dr. Ion Veverca);
- demoeconomie și sociologie economică (profesorul dr. Vladimir Trebici, dr. Constantin Grigorescu);
- statistică matematică și econometrie (prof.dr. Costache Moineagu, acad. Aurel Iancu, prof.dr. Egon Balaș, dr. Tiberiu Schatteles, dr. Marcu Horovitz).

Chiar și cercetătorii din secția „Economia țărilor capitaliste”, care aveau ca sarcină să evalueze critic curente de gândire economică nemarxistă, au reușit să aducă în prim-planul dezbaterii științifice o serie de teze și modele „burgheze” care, deși criticate, în cele din urmă au fost, mai mult sau mai puțin transparent sau tacit, reconsiderate cu unele ajustări mai mari sau mai mici (vezi de exemplu problemele modelării, ale optimizării, teoriile valorii și eficienței economice și sociale, diviziunea internațională a muncii).

Analiza proceselor și fenomenelor economice din România cu ajutorul metodelor consacrate în teoria și practica internațională s-a extins în Institut, cu deosebire după anul 1965, fără a mai exista pericole deosebite de etichetare antipartinică, dar cu condiția de a avea abilitatea prezentării rezultatelor cercetării într-o formă care, grație instrumentului economico-matematic, să fie mai puțin sau deloc accesibilă cerberilor purității ideologice.

Se puteau totuși prezenta aspecte critice, mai ales în ceea ce privește decalajele economice și sociale dintre România și țările dezvoltate, precum și o serie de disfuncții vizând mecanismele eficienței a economiei în socialism, ca argumente pentru recunoașterea României ca țară în curs de dezvoltare, beneficiară a preferințelor comerciale **generalizate** (UNCTAD), respectiv introducerea noului mecanism economico-financiar, care practic nu a funcționat.

România a avut o poziție deosebită în cadrul organizației CAER (înființată în 1949 cu sediul la Moscova, desființată în 1991) față de celelalte țări socialiste membre, obediente Uniunii Sovietice, acuzată de hegemonism. La modul mai mult sau mai puțin transparent, poziția oficială a României se opunea, din păcate fără a fi susținută și de alte țări membre, integrării economice socialiste, planificării comune, specializării

în varianta „planului Valev” etc. Profesorul Murgescu, director al Institutului la acea vreme, precum și câțiva cercetători din institut au furnizat argumente în ceea ce privește partea economică a cunoscutei „Declarații din aprilie 1964” prin care România se dezicea oficial de o serie de practici și metode ineficiente, defavorabile țării noastre, ale colaborării din cadrul CAER. De altfel, România devenise cunoscută ca țara cu cele mai multe „opinii diferite” (*osoboe mnenie*) în documentele CAER care se doreau convenite în unanimitate pentru a fi făcute publice și a se dovedi unitatea indestructibilă a lagărului socialist.

Partea a II-a a lucrării prezintă principalele direcții ale cercetării științifice a institutului, devenit, începând din 1990, parte componentă a Institutului Național de Cercetări Economice sub denumirea de Institutul de Economie Națională (IEN), în sistemul institutelor de cercetare coordonate de Academia Română, revenind practic la forul în subordonarea căruia funcționase din 1953 până în anul 1976.

Începând cu anul 1990, IEN și-a modificat structura de organizare precum și prioritățile și direcțiile de cercetare, în concordanță cu modificările de sistem, declanșate de evenimentele din 1989, fiind pus în fața studierii și identificării de soluții și mecanisme pentru un proces fără precedent în istorie, respectiv al tranziției de la economia centralizată de tip socialist la economia de piață, bazată pe libera concurență, descentralizarea proceselor decizionale, pluripartitism, mecanisme democratice și deschidere externă.

În prezentarea Părții a II-a, în mod convențional, am recurs la delimitarea, în ordine cronologică, a patru perioade, ținând seama de întrepătrunderea puternică a două procese complexe și de durată, și anume trecerea la economia de piață concomitent cu procesul de pregătire a aderării și integrării României în UE.

Una din problemele de cea mai mare importanță strategică, căreia institutul a trebuit să îi ofere fundamentare științifică a fost controversa privind reforme graduale vs. „terapie de șoc”. S-a crezut, în mod naiv, sau cu o intenție despre care este dificil să ne pronunțăm, că aplicarea „terapii de șoc” se poate abate de la înțelepciunea dictoanelor latine *festina lente* sau *natura non facit saltus*. De aici și impactul negativ al faptului că din terapia de șoc nu am rămas decât cu „șocul”, fără nici o terapie! În multe studii, cercetătorii din institut au atras atenția că schimbările de mare anvergură nu se pot produce peste noapte, cum

susțineau adepții terapiei de șoc, fără o pregătire prealabilă și fără o analiză cost-beneficiu, pe diferite orizonturi de timp.

Marele câștig pentru cercetători, în perioada de tranziție, a fost libertatea de exprimare, posibilitatea de documentare, desființarea cenzurii, dar nu și a autocenzurii, libertatea de a colabora cu parteneri interni și externi.

În întreaga perioadă 1990-2013, IEN a avut programe de cercetare, îndeosebi macroeconomică, subordonate provocărilor și soluțiilor dezvoltării durabile a României, astfel etapizate:

- începuturile tranziției și preasocierea (anii 1990-1994);
- implementarea Tratatului de Asociere a României la UE și începutul privatizării activelor statului (anii 1995-1999);
- pre-aderarea cu prioritățile macrostabilizării economice, construcției instituționale și acquis-ului comunitar (anii 2000-2006);
- postaderarea marcată de procesele și efectele integrării europene, precum și de provocările crizei globale (anii 2007-2013).

Atât în prezent, cât și în perspectivă, asupra direcțiilor prioritare menționate a acționat în mod specific amplul proces al globalizării, prin canalele sale specifice, între care cele mai importante sunt investițiile străine directe, care au devenit dominante în economia națională, precum și impactul științei și al progresului tehnologic, care se supun unor reguli particulare ale economiei concurențiale și ale parteneriatului public-privat.

Bilanțul succint pe care-l vom face în cele ce urmează activității IEN, sperăm că va convinge în ceea ce privește poziționarea cercetării științifice în domeniul macroeconomic pe traiectoriile unei continuități a învățării și diseminării rezultatelor muncii de cercetare, bazate pe probitate și obiectivitate științifică, nesubordonate unor comandamente politico-ideologice, interne și/sau externe, care să contravină cerințelor dezvoltării sustenabile a României. Totodată, credem că acest bilanț va pleda pentru promovarea intereselor economice, sociale, tehnologice, ambientale sau de altă natură ale României, în contextul unei colaborări a actorilor implicați la niveluri diferite, bazate pe principiul jocurilor strategice cu sumă pozitivă, potrivit formulei win-win, pe măsura eforturilor și contribuției corect determinate ale fiecărui partener la colaborare.

Sărbătorind împlinirea a 60 de ani de la înființare, suntem animați de dorința sinceră de a lăsa urmașilor noștri nu doar zestrea acumulată, dar și dorința de a face cercetare cu mult mai bine decât am făcut-o noi, în beneficiul economiei naționale a României, pentru sustenabilitatea și prosperitatea tuturor membrilor societății (*sustainable development for all !*).

Faptul că ICE, actualul IEN a aparținut sistemului de institute ale Academiei Române, cu unele întreruperi, timp de peste 36 de ani, a reprezentat și reprezintă pentru cercetătorii din institut un motiv de satisfacție profesională, de responsabilitate și conștientizare în ceea ce privește nivelul calitativ al cercetării științifice. A ne ridica la nivelul de exigență științifică al cercetării academice, reprezintă pentru noi o datorie de onoare care, sperăm că, se va transmite intergenerațional.

PARTEA I-a

**Confruntări ale realității economice
cu rigiditățile de sistem
1953-1989**

1. ÎNFIINȚAREA INSTITUTULUI ȘI CONTEXTUL ISTORIC

Creat în ianuarie 1953, Institutul de Cercetări Economice (ICE) a funcționat sub mai multe instituții coordonatoare: Academia Română, în intervalul 1953-1970, Academia de Științe Sociale și Politice, în perioada 1970-1973 și apoi a Institutului Central de Cercetări Economice (ICCE), în 1974-1989, când i s-a schimbat și denumirea, respectiv, în Institutul de Economie Socialistă. În anexa nr. 1 menționăm actele normative care au reglementat crearea și modul de funcționare a Institutului.

În anii socialismului, schimbarea denumirii Institutului, precum și a forurilor cărora le-a fost subordonat, este dovada peremptorie a încercărilor tot mai asidue ale organelor partidului comunist unic de a înregimenta cercetarea științifică din România preceptelor economice, dogmatic interpretate, ale marxism-leninism-ului în varianta românească a platformei politice a edificării orânduirii socialiste, care a eșuat, în final, cu varianta "societății socialiste multilateral dezvoltate". Dogma economică a socialismului în România, pe cât de simplistă pe atât de prolixă, se reducea la un mănunchi de principii totalitariste de organizare, conducere și subordonare fără rezerve a individului și grupurilor sociale omniscientului și omnipotentului partid comunist, proprietății socialiste și planificării de comandă hipercentralizată.

Aceste tentative de subordonare a cercetării științifice, în general, a celei din domeniile social-economice, în special, au purtat pecetea unor particularități legate de contextul istoric național și internațional al existenței statului-român, și anume:

- obligativitatea respectării și copierii fidele în România a modelului economic de tip sovietic, până în anii 1963-1964, când s-a produs o răcire a relațiilor dintre România și U.R.S.S.;
- respingerea treptată a dictatului sovietic brutal, pentru a construi un socialism românesc, sub motivul specificului și apărării intereselor naționale, integrității teritoriale și suveranității statale.

Evaluarea activității Institutului în această perioadă, ținând seama de elementele contextual istorice menționate, în prezentul studiu, este efectuată în direcția relevării contribuțiilor științifice autentice ale cercetătorilor în lucrări individuale sau colective, dincolo de maculatura propagandistică, plătită tribut de unii dintre aceștia, îndeosebi directori înlăturați din funcții înalte sau, în alte cazuri, cu dorința de parvenire în eșaloanele superioare de partid și de stat.

2. PRIMII ANI DE ACTIVITATE ȘI CRITICA ABATERILOR DE LA DOGMA MARXIST-LENINISTĂ

Începând cu anul 1953 până în 1964-1965, se poate afirma că ICE s-a aflat într-un proces de formare, mai ales din punctul de vedere al *metodologiei și tehnicilor de cercetare* empirică a fenomenului economic românesc, pentru că, din punct de vedere teoretico-ideologic, șablonul marxist-leninist trebuia acceptat fără cea mai mică rezervă, ca un datum a cărui valoare operațională fusese ex-ante statuată ca perfectă. Chiar și metodele trebuiau cu prudență alese, astfel încât să nu se intre sub incidența rătăcirii și păcatului de neiertat de a se fi aplicat tehnici și metode de cercetare burgheze, considerate în acel timp eronate, neștiințifice, deși acestea erau meritorii ca atare.

Orice abatere de la tezele marxist-leniniste, ca rezultat al cercetărilor întreprinse asupra realităților economice din România, era considerată ca revizionism. În funcție de gravitatea abaterii, de regulă apreciată de conducerea organizației de partid din institut și/sau probabil de alte organe informative care își aveau oameni discret implantați în sectoare, cercetătorii care se făceau vinovați de temeritatea de a fi avut o poziție neconformă cu linia ideologică a comunismului în plan teoretic sau practic erau aspru criticați, retrogradați și dați afară. Menționăm câteva cazuri:

- Lucrarea "Contribuții la o critică marxistă a keynesismului" (Editura politică, București, 1958), al cărei autor E. Balaș a avut curajul să arate că opera lui Keynes cuprinde și "elemente de cunoaștere științifică", un "nucleu rațional", a constituit motivul pentru care autorul a fost criticat public în plenul colectivului de cercetători de către colegii zeloși ai marxism-leninism-ului și înlăturat. Ulterior, profesorul E. Balaș a emigrat în S.U.A și s-a afirmat ca econometrician de valoare, având contribuții originale în programarea matematică;

- Continuând tradiția școlii monografice românești inițiată de Dimitrie Gusti, în 1957 și 1958, în ICE s-au elaborat *studii monografice complexe* în opt și, respectiv, șapte zone agricole sau agroindustriale, în vederea cunoașterii nemijlocite a schimbărilor economico-sociale care au survenit în viața satelor și a întreprinderilor industriale, pe baza unor cercetări directe, de teren, inclusiv prin investigații de tip recensământ în gospodăriile țărănești. Cercetarea a oferit date și informații relevante, unele publicate într-un Caiet de Cercetări Monografice. S-au publicat, de asemenea, două monografii de întreprinderi: "Uzinele Reșița în anii construcției socialiste" (Editura Academiei R.P.R., 1963) și "Industria Sârmei - Câmpia Turzii" (Editura Academiei R.P.R., 1963).

Speculându-se unele slăbiciuni în redactarea monografiilor din zonele agricole, într-un articol apărut în revista *Lupta de clasă* nr.11/1959, s-a apreciat că acestea nu reflectă în mod corespunzător realitatea de la sate, că zonele au fost privite "izolat, în afara proceselor de ansamblu", că "nu evidențiază înțelegerea științifică a factorilor dezvoltării sociale" sau că din monografii "nu se desprinde rolul muncii politice, educative, desfășurate de organizațiile de partid în rândurile țărănimii muncitoare" etc. În context, s-a considerat că lipsurile semnalate sunt rezultatul unei concepții eronate în elaborarea monografiilor, "că obiectul și procedeele cercetării monografice întreprinse în ICE amintesc, în anumite privințe, de concepția sociologului burghez Dimitrie Gusti".

Criticile aduse cercetărilor monografice au condus la desființarea secției de specialitate din ICE, iar șeful de secție - George Retegan, valoros și talentat demograf și sociolog - și colaboratorii săi direcți au fost retrogradați în posturi de documentariști. Monografiile elaborate pe baza cercetărilor din 1957 au rămas nevalorificate și se află în arhiva Institutului, iar datele culese în campania 1958 nu s-au mai prelucrat.

Desființarea secției de monografii a adus serioase prejudicii cercetării economice și Institutului. A dispărut, în primul rând, o sursă deosebită de cunoaștere a realităților economice, în condițiile în care aproape toate datele statistice, inclusiv cele referitoare la populație, erau considerate ca fiind secrete (pe volumele tipărite privind recensământul populației României din 1956 și aflate în biblioteca institutului este aplicată ștampila "strict secret").

În al doilea rând, prin desființarea secției de monografii a dispărut o școală de formare a cadrelor de cercetare în acest domeniu. Participând la

culegerea de informații și date statistice primare pe bază de interviuri și la prelucrarea lor, tinerii cercetători monografiști înțelegeau mai bine mecanismul constituirii și semnificația datelor statistice, respectiv stările sociale și economice care se pot afla în spatele datelor respective - seci și abstracte. Vorbind despre dispariția acestei școli, ne referim și la faptul că printre dascălii săi se afla și valorosul om de știință H.H. Stahl, precum și alți specialiști, buni cunoscători ai metodelor de cercetare directă.

- Un alt caz de reprimare a cercetării în anii de început ai Institutului îl reprezintă lucrarea "Aspecte privind dezvoltarea schimbului de mărfuri între oraș și sat în R.P.R.", lucrare colectivă coordonată de I. Ionescu și publicată în Editura Academiei în 1961. Fără să se aducă nici un fel de critică autorilor, s-a decis ca lucrarea tipărită să nu fie difuzată, iar pe coperta interioară a cărții s-a pus ștampila "uz intern".

Critici ca cele menționate mai sus sunt o dovadă de "vigilență sporită", cum se obișnuia să se practice la vremea respectivă față de cercetătorii valoroși formați în perioada antebelică și chiar față de cadrele de conducere, membri de partid, dar căzute în dizgrație.

Dată fiind starea de spirit invocată, în perioada de început a activității ICE, s-au elaborat relativ puține lucrări de cercetare științifică de referință. La aceasta a contribuit numărul redus al cercetătorilor și lipsa lor de experiență în munca științifică, majoritatea fiind tineri absolvenți ai învățământului superior.

Până spre anii 1960-1965, în ICE s-au elaborat însă și lucrări de cercetare care au rezistat timpului sau în care se regăsesc numeroase analize, fapte și date relevante pentru evoluția economiei românești în perioada respectivă. În acest sens, avem în vedere volumul "Dezvoltarea economică a României 1944-1964", lucrare coordonată de prof. Roman Moldovan (Editura Academiei R.P.R., 1964), "Cercetarea privind creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost în filaturile de bumbac din București" (coordonator I. Desmireanu) și "Monografia economică a S.M.T.-Budești" (coordonator N. Belli).

În această perioadă, un loc important în activitatea ICE au avut studiile de istorie economică și gândire economică românească. Sub acest aspect, menționăm lucrările:

- *Contribuții la istoria capitalului străin în România*, lucrare colectivă coordonată de C. Murgescu și N.N. Constantinescu (Editura Academiei R.P.R., 1960);

- *Sistemul bănesc al leului și precursorii lui*, amplă monografie în trei volume elaborată de C. Kirițescu, din care volumul I a apărut în 1964, iar celelalte în anii 1967 și, respectiv, 1971.

Semnificativ este și faptul că în primii ani de activitate ai Institutului s-au pus bazele a două colecții pentru editarea de texte din istoria gândirii economice românești și, respectiv, universale, inițiativă de mare însemnătate pentru cultura economică din țară. Din păcate, colecțiile n-au durat decât până în 1967, în ele publicându-se puține lucrări reprezentative.

În colecția "Texte din istoria gândirii economice românești" au apărut: un volum consacrat economiștilor din secolul XIX (studiu introductiv de Gh. Zane), un volum asupra gândirii economice a lui P.S. Aurelian (studiu introductiv C. Murgescu) și un alt volum privind gândirea economică a lui Xenopol (studiu introductiv semnat de I. Veverca).

În cadrul colecției "Texte din istoria gândirii economice" s-au publicat, în limba română, în ordinea apariției lor: două volume din opera economică a lui David Ricardo (studiu introductiv de C. Murgescu), lucrarea lui Adam Smith "Avuția națiunilor" (studiu introductiv de N.N. Constantinescu) și texte economice din gândirea lui Charles Fourier (studiu introductiv de G. Mladenatz și prefață Gh. Zane).

3. AFIRMAREA UNOR FACTORI FAVORIZANȚI AI ACTIVITĂȚII DE CERCETARE ÎN PERIOADA 1960-1965

În anii 1960-1965, s-a conturat o tendință de răcire a relațiilor cu URSS și de apropiere de țările occidentale, de afirmare a principiilor independenței, egalității și suveranității naționale în relațiile dintre țările socialiste, de luare în considerare a condițiilor din fiecare țară în construcția socialistă, de respingere a concepțiilor privind existența a două piețe mondiale paralele, una capitalistă și alta socialistă, și de specializare a economiilor naționale din C.A.E.R. pe criterii care ar fi condus ca România să rămână o țară agrară, înapoiată. Noua poziție a României privind construirea socialismului și relațiile dintre țările socialiste s-au repercutat favorabil în cercetarea economică și activitatea Institutului.

Cercetătorii au avut mai multă libertate în a-și exprima opiniile privind construcția economică și relațiile economice externe ale țării. De acum se vorbea despre aplicarea createorie a marxism-leninism-ului la condițiile țării noastre, fără însă să se atace sau să se pună sub semnul întrebării proprietatea socialistă și conducerea centralizată a economiei naționale. Într-adevăr, a existat mai multă libertate de gândire, dar aceasta se realiza într-un cadru controlabil bine delimitat, fapt ce, în ultimă instanță, îngrădea în continuare dezvoltarea cercetării științifice;

În organizarea Institutului și în programul său tematic au intervenit schimbări însemnate care au potențat activitatea de cercetare, promovarea de metode și tehnici noi de calcul și analiză. Pentru studierea problemelor economice ale României, s-a trecut de la organizarea cercetării pe ramuri ale economiei (industrie, agricultură, comerț etc.) la organizarea cercetării pe probleme. În acest sens, s-au creat sectoare și colective de cercetare care au studiat eficiența economică și progresul tehnic, utilizarea forței de muncă, economia întreprinderilor, prețurile, venitul național și nivelul de trai. În ultimă instanță, s-a adoptat o structură organizatorică adecvată analizării, sub aspect

teoretic, metodologic și practic, a factorilor creșterii economice în România, a problemelor macro și microeconomice. În acest cadru, în programele de activitate s-au introdus și teme privind echilibrul și optimul economic, modele de creștere economică, balanța legăturilor dintre ramuri și funcțiile de producție Cobb-Douglas. S-au introdus în plan, totodată, teme privind poluarea și protecția mediului, precum și teme de comparații economice internaționale și de evaluare a nivelului de dezvoltare a României. S-a statuat, de asemenea, regula ca, pe lângă analizarea realităților economice din țara noastră, aproape la fiecare temă, de la caz la caz, să se facă referiri la situația din alte țări, comparațiile internaționale devenind o metodă curentă de cercetare.

Deși de-a lungul anilor au intervenit anumite schimbări în profilul și denumirea sectoarelor de cercetare, organizarea cercetării pe probleme s-a dovedit a fi corespunzătoare. Precizarea profilului de activitate al ICE a fost favorizată și de faptul că, în timp, în cadrul ministerelor și al altor instituții centrale, au apărut și alte institute și centre de cercetări economice. În 1973, de exemplu, rețeaua institutelor de cercetare economică cuprindea: Institutul de Cercetări Economice, Institutul de Studii și Cercetări pentru Planificare, Institutul pentru Studiarea Conjuncturii Economice Internaționale, Institutul de Cercetări pentru Economia Agrară, Institutul de Cercetări Comerciale, Institutul de Cercetări pentru Promovarea Turismului Internațional, Centrul de Cercetări Economice pentru Prețuri și Centrul de Cercetări Financiare și Monetare. În 1976, s-au înființat Institutul de Economie Industrială și Centrul de Informare, Documentare și Sinteză.

În contextul precizării profilului de cercetare al Institutului, pentru adâncirea cunoașterii economiei mondiale s-au creat sectoare și grupe de cercetare a economiei țărilor capitaliste dezvoltate, a țărilor în curs de dezvoltare, a țărilor socialiste și, respectiv, pentru cercetarea locului României în cadrul lumii socialiste. În același timp, s-a conturat tematica de cercetare a istoriei economiei naționale, luându-se în studiu momente semnificative și procese economice esențiale din istoria țării.

Începând cu anii '60-'65, s-au organizat adevărate-dezbateri științifice, colocvii, sesiuni și simpozioane, acestea prevalând asupra manifestărilor cu caracter omagial. Colocviile și simpoziioanele referitoare la eficiența economică a investițiilor, organizarea întreprinderilor sau cooperarea economică internațională s-au transformat în adevărate

laboratoare de cercetare; Institutul a devenit un pol de atracție pentru specialiștii din domeniul respectiv.

După 1965, s-a inaugurat o serie de publicații proprii ale Institutului, prin care s-a dat posibilitatea valorificării operative a rezultatelor activității de cercetare. Ne referim, de exemplu, la colecțiile: "Biblioteca Oeconomica", "Caiete de studiu" și "Caiete documentare". În domeniul istoriei și al gândirii economice, s-au afirmat colecțiile "Memoria Oeconomica" și "Idei economice contemporane".

Volumele apărute în colecțiile amintite - peste 250 - sunt o mărturie a condițiilor mai relaxate în care s-a desfășurat cercetarea economică. Deși plăteau tribut limitelor la care ne-am referit, ele sunt totuși o adevărată oglindă a proceselor economice din epocă, a schimbărilor din structurile economice și sociale ale țării, a contradicțiilor și disfuncționalităților din economie (anexa nr. 2).

În ansamblul factorilor care au contribuit la dezvoltarea cercetărilor din ICE, menționăm și lărgirea surselor documentare. În primul rând, Institutul a beneficiat de un volum mai mare de date oferite de Direcția Centrală de Statistică, inclusiv date privind balanța legăturilor dintre ramuri. În al doilea rând, cercetătorii au făcut studii, analize și investigații în unitățile economice, fapt ce le-a permis să completeze datele statistice la nivelul economiei naționale cu studii de caz. În al treilea rând, Institutul a beneficiat de un fond valutar sensibil sporit pentru cumpărarea de cărți și reviste din Occident, punându-se capăt situației privind procurarea de publicații aproape în exclusivitate din țările socialiste și, îndeosebi, din U.R.S.S. În anul 1970, se ajunsese ca Institutul să fie abonat la peste 40 de publicații occidentale. Un accent deosebit s-a pus pe asigurarea de anuare statistice ale organismelor internaționale și ale țărilor capitaliste dezvoltate și socialiste, acestea fiind o sursă de primă importanță în cunoașterea proceselor economico-sociale. În acest context, menționăm accesul neîngrădit al cercetătorilor din ICE la bibliotecile unor reprezentanțe ale organizațiilor specializate ale ONU din România.

Biblioteca Institutului a devenit o verigă organică importantă în activitatea de cercetare, cărțile și revistele au fost fișate și adnotate după regulile moderne ale biblioteconomiei; personalul bibliotecii sesiza cercetătorilor principalele noutăți bibliografice din domeniul lor de activitate.

În urma relansării relațiilor cu economiști-cercetători din lumea occidentală, s-au stabilit contacte și relații de cooperare și cu unele institute de cercetări din țările capitaliste; oameni de știință prestigioși, inclusiv laureați ai premiului Nobel pentru economie, au vizitat Institutul; un număr însemnat de cercetători au beneficiat de burse pentru stagii de specializare în S.U.A. (5), Franța (7) și Anglia (2); s-a participat la numeroase congrese și conferințe științifice internaționale. Semnificativ pentru deschiderea spre Occident a institutului este și faptul că o dată cu organizarea de colocvii economice româno-sovietice s-au instituționalizat și colocviile economice româno-franceze, având ca partener Institutul de Economie Aplicată din Paris, condus de renumitul profesor Francois Perroux. Dintre primii economiști de renume mondial care au vizitat ICE menționăm pe Vasiliu Leontiev și Nicholas-Georgescu Roegen.

Deschiderea Institutului, care a permis efectuarea de cercetări aprofundate, a fost însoțită și de o creștere însemnată a efectivului său de cercetare. Astfel, dacă în 1953-1954 personalul cu studii superioare și medii nu depășea cifra de 20 de persoane, în 1965-1970 a ajuns la aproximativ 75 de persoane, cifră care s-a menținut relativ constantă până spre anii '90.

Deși în decursul timpului fluctuația cadrelor a fost mare, întotdeauna a existat un nucleu valoros de cercetători, fapt ce a contribuit mult la afirmarea lui în viața științifică din țară. Menționăm, de asemenea, că la elaborarea multor lucrări de cercetare, apărute sub egida Institutului, au participat și numeroase cadre didactice din ASE și alte instituții de învățământ superior din București și provincie, precum și specialiști din practica economică.

De-a lungul activității sale, Institutul s-a constituit ca o adevărată școală de formare a cadrelor de cercetare în domeniul economiei. Meșteșugul cercetării s-a dobândit, în primul rând, în procesul muncii propriu-zise, potrivit principiului "learning by doing". Tinerilor absolvenți ai învățământului economic superior, repartizați în Institut li s-au încredințat sarcini de cercetare chiar din momentul în care au trecut pragul acestuia; au întocmit recenzii, au participat la dezbateri științifice și au fost puși în situația de a cunoaște realitățile economico-sociale, prin utilizarea pe scară largă a anuarelor statistice și prin efectuarea de investigații în arhive și unități economice.

La afirmarea Institutului ca școală de cercetare a contribuit mult și faptul că, în 1967, a căpătat dreptul de a organiza activitatea de doctorat, oferind astfel posibilitatea ca cercetătorii săi și specialiști din practica economică să susțină teze și să obțină titlul de doctor în economie, sarcină de care s-a achitat în mod onorabil. În anul 1973 acest drept a fost transferat la ICCE, îndrumătorii de doctorat continuând să își desfășoare activitatea în cadrul noii structuri. Se remarcă exigența mare și nivelul ridicat al lucrărilor de doctorat susținute în Institut, constatare ilustrată și de faptul că cea mai mare parte a tezelor au fost publicate în diferite edituri și în colecția *Bibliotheca Oeconomica*.

Deschiderea care a intervenit în viața Institutului în anii '60-'65 este indisolubil legată de activitatea directorilor săi Gheorghe Rădulescu, Roman Moldovan și, îndeosebi, Costin Murgescu. Sesizând foarte bine cerințele momentului istoric, profesorul Murgescu a orientat și a asigurat trecerea de la cercetarea pe ramuri a economiei la cercetarea pe probleme, a inițiat dezbaterile științifice și colecțiile de valorificare a rezultatelor muncii de cercetare și a pus bazele colocviilor economice româno-franceze și româno-sovietice. Cu tact și sollicitudine, a format un număr însemnat de cercetători și i-a promovat în funcții de conducere exclusiv după criteriile profesionale. Din păcate, în 1968, când Institutul se afirmase și devenise cunoscut în țară și străinătate, profesorul Murgescu a fost îndepărtat din funcție.

Înainte și după perioada de deschidere la care ne-am referit, poziția de director a fost ocupată și de persoane care anterior au avut înalte funcții de partid și de stat, dar care căzuseră în disgrăție. Ne referim la Miron Constantinescu, fost membru al Biroului Politic al Partidului Comunist, care a ocupat funcția de director în intervalul august 1957-iunie 1958 și la Mihai Levente, fost ministru al comerțului, director din a doua parte a anului 1968 și până la sfârșitul anului 1971. Fiecare avea o orientare și un stil de muncă total diferite. Miron Constantinescu s-a manifestat, utilizând o expresie curentă, ca un adevărat taliban; punea un accent deosebit pe latura ideologică, pe apărarea purității marxism-leninismului, fiind unul dintre criticii tezei privind "nucleul rațional" al keynesismului, cuprinsă în lucrarea lui E. Balaș. În plus, era dominat de ambiții și subiectivism exacerbate și recurgea la metode din arsenalul organelor speciale în activitatea de conducere, trăsături care s-au manifestat și mai târziu în relațiile cu Institutul, când a devenit pre-

ședinte al Academiei de Științe Sociale și Politice. La vremea respectivă, la cererea acestei instituții, în Institut s-au purtat discuții sterile privind structura organizatorică și perfecționarea activității de cercetare, discuții care, în fapt, urmăreau ocuparea conducerii institutului.

Ca director, Mihai Levente s-a înscris în orientarea care a marcat deschiderea și dezvoltarea cercetării în ICE; a continuat extinderea relațiilor științifice cu institutele partenere din străinătate și a lăsat libertate deplină cercetătorilor în realizarea temelor de plan. Era preocupat de problemele unei mai bune organizări a cooperativelor agricole de producție, domeniu în care a scris unele "lucrări neortodoxe" și care n-au putut să fie publicate. În 1971, la sesiunea omagială, consacrată aniversării a 50 de ani de la crearea Partidului Comunist Român, a prezentat comunicarea intitulată "Unele contribuții privind funcțiile economice și sociale ale lotului personal". În context, a evidențiat rolul lotului personal în sporirea producției agricole, dezvoltarea autonomiei economice și ridicarea nivelului de trai al populației. Totodată, a susținut necesitatea permanentizării loturilor și atribuirii de loturi personale și muncitorilor de la orașe, precum și practicarea unor prețuri libere în valorificarea pe piața țărăneasă a produselor obținute pe loturile respective. Considerat, probabil, dizident, Mihai Levente a fost eliberat din funcția de director al ICE și trimis ca diplomat în străinătate.

O poziție de deschidere către nou a cercetării din ICE a arătat și Alexandru Bârlădeanu, care în 1968 fusese înlăturat din conducerea PCR pentru orientarea sa diferită de cea a lui N. Ceaușescu privind construirea socialismului în România, îndeosebi cea referitoare la repartizarea venitului național în acumulare și consum. În cuvântul introductiv la sesiunea omagială amintită, Alexandru Bârlădeanu, la vremea respectivă președintele secției economice a Academiei de Științe Sociale și Politice, referindu-se la tematica sesiunii, arăta: "Personal regret, de pildă, că printre temele comunicărilor nu se găsește vreuna care să trateze rolul factorilor sociopsihologici în ridicarea eficienței economice, chiar dacă admitem restricția că acești factori acționează indirect prin intermediul productivității muncii. Ceea ce spun nu este o critică la adresa sesiunii, ci o constatare și sunt convins că la timpul său acest aspect va fi abordat". Menționăm că lucrările sesiunii sunt publicate în volumul editorial "Eficiența și creșterea economică", vol. 21 din colecția ICE, Biblioteca Oeconomica.

4. TEMATICA DE CERCETARE ȘI PRINCIPALELE REZULTATE

Principalele rezultate ale activității Institutului, în perioada de până la Revoluția din Decembrie 1989, se concretizează în peste 250 de lucrări de o mai mare amploare publicate în edituri și în colecțiile la care ne-am referit. La acestea s-ar mai putea adăuga alte volume editoriale apărute după 1989, dar elaborate pe baza cercetărilor anterioare. În lucrările respective, se abordează, așa cum s-a arătat, o gamă mare de subiecte privind teoria și practica economică, dezvoltarea economiei românești la nivel macro și micro, teme referitoare la evoluția economiilor țărilor capitaliste și socialiste, precum și subiecte de istoria economiei naționale și a gândirii economice.

În aprecierea lucrărilor Institutului din perioada amintită, trebuie să se țină seama de limitele impuse cercetării științifice de regimul comunist. Aceasta cu atât mai mult în cazul institutului care, prin profilul său de activitate, spre deosebire de celelalte institute, avea o mai mare tangență cu aspectele macroeconomice ale politicilor promovate de regimul comunist. Plătind tribut sub forma citatelor „de serviciu” sau acoperitoare din documentele de partid, citate practic existente în aproape toate lucrările elaborate în perioada la care ne referim, majoritatea cercetătorilor n-au făcut însă rabat exigențelor cercetării științifice, obiective. Aceasta s-a concretizat cu deosebire în lucrările publicate în colecția "Caiete de studii", care aveau o circulație relativ restrânsă și cu regim de secret de serviciu sau strict secret.

Deși nivelul științific al lucrărilor este inegal, prin ele s-au pus în circulație numeroase idei, concepte și metode noi de cercetare, ele cuprinzând date statistice și informații relevante din țară și străinătate și analize pertinente asupra principalelor procese din economia națională, disfuncționalitățile și contradicțiile din societate. Din lucrări rezultă atât progresul economic al țării, față de perioada antebelică, marile schimbări structurale din România, dar și decalajele economice, tehnologice și sociale în raport cu țările dezvoltate cu economie de piață.

În acest cadru, cu riscul de a ne repeta, vom menționa principalele subiecte de cercetare în care Institutul a avut contribuții mai însemnate. Astfel:

- eficiența economică în general și îndeosebi a investițiilor;
- economia cercetării științifice și a progresului tehnic;
- economia muncii, ocuparea forței de muncă și sporirea productivității muncii;
- formarea profesională și creșterea economică;
- managementul întreprinderilor, experiența țărilor dezvoltate;
- prețurile și prognoza costurilor de producție;
- minimumul de trai, fondul social de consum și structura consumului populației;
- populația și creșterea economică;
- comparații internaționale privind nivelul dezvoltării economico-sociale a țărilor și locul României în economia mondială și europeană;
- poluarea și protecția mediului;
- disfuncționalitățile din economia țărilor socialiste;
- evoluția economiei statelor capitaliste dezvoltate, studii monografice pe țări;
- balanța legăturilor dintre ramuri, funcțiile de producție și aplicarea lor în România;
- teorii și modele ale creșterii economice contemporane;
- curente și doctrine economice contemporane;
- evoluția pe termen lung a economiei românești;
- istoria gândirii economice din România.

5. TREI GENERAȚII DE CERCETĂTORI

Contribuțiile la care ne-am referit s-au obținut prin activitatea generațiilor mai vechi și mai noi de cercetători, care au făcut din munca de cercetare esența vieții lor. În acest sens, din prima generație de cercetători ai Institutului menționăm: I. Desmireanu, D. Dumitru, C. Grigorescu, N. Belli, M. Horovitz, V. Pascu, Gh. Dobre, Constanța Bogdan, Gr. Vâlceanu, Steliana Perț, M. Ștefan, Gh. Răboacă, Tr. Lazăr, Gr. Corlan, Camelia Cămășoiu, Maria Stănescu, I. Anghel, Sorica Sava, V. Axenciuc, C. Moineagu, C. Iacobovici-Boldișor, T. Schatteles, I. Lemnij, R.C. Demetrescu, V. Iordache și M. Ion.

A urmat generația a doua din care menționăm aportul însemnat prestat de: Gh. Zaman, M. Ciumara, Steliana Sandu, Maria Poenaru, Maria Molnar, I. Bratu, C. Ciutacu, O. Nicolescu, Marcela Naneș, O. Naneș, V. Pilat, Gh. Manolescu, Hildegard Puwak, Reghina Crețoiu, Eufrosina Ionescu, A. Platon, A. Popper.

Din cea de-a treia generație de cercetători valoroși ai ICE au făcut parte: D. Dăianu, A. Dochia, G. Georgescu, I. Ghizdeanu, Gh. Oprescu, A. Radulescu, D. Aldea, S. Tănăsescu, F. Pavelescu, C. Popa, S. Dinu, Zizi Belli (Goschin), Ileana Nișulescu, Anca Zahiu (Dachin), Valentina Vasile, Gabriela Predoșanu, M. Popovici, L. Chisăgiu, V. Predoșanu.

Se cuvine să arătăm, de asemenea, că Institutul a avut printre membrii și colaboratorii săi o seamă de oameni de știință emeriți, membri ai Academiei Române: Gh. Zane, Al. Bârlădeanu, R. Moldovan, C. Murgescu, I. Rachmut, M. Biji, N.N. Constantinescu, C. Kirițescu, E. Dobrescu, T. Postolache, C. Ionete, V. Trebici și A. Iancu.

Totodată, în institut au mai lucrat sau au participat la întocmirea de lucrări numeroase cadre valoroase din învățământ, cercetare și instituții de stat din care menționăm: I. Goliat, Gh. Dolgu, I. Berceanu, P. Jica, A. Negucioiu, M. Părăluță, V. Spiridon, V. Candelă, M. Popescu, V.V. Topor, M.C. Demetrescu, Gh. Crețoiu și I. Bulborea.

Activitatea bibliotecii Institutului este strâns legată de numele unor străluciți economiști și specialiști ca: D. Iordan, Alexandrina Teodoru, V. Mantu, B. Țincu și V. Popescu. După pensionarea acestora și restrângerea schemei de personal, de bibliotecă s-au ocupat cu mult devotament, A. Nămolovan și Gh. Mastacaș.

6. PARTICULARITĂȚI ALE CONDIȚIILOR DE CERCETARE ÎN PERIOADA 1973-1989

În ultimele documente de funcționare a Institutului în regimul comunist, se prevedea că acesta are obligația să prezinte principalele concluzii ale cercetării Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale (CSDES). Forma de prezentare era diversă: sinteze, capitole din lucrări, lucrările *in extenso* și note scurte, transmise prin conducerea ICCE președintelui CSDES, în ultimă instanță, șefului partidului. Subliniem însă că sub nici o formă datele și concluziile rezultate din cercetare n-au fost deformatе sau prelucrate în așa fel încât să justifice anumite idei preconceptuate ca, de pildă, creșterea eficienței fondurilor fixe sau îmbunătățirea nivelului de trai al populației. În anii '80, realitatea era cu totul alta; apăruseră serioase involuții în sfera economică și socială. Ca atare, notele de prezentare din care rezulta înrăutățirea indicatorilor economici, inclusiv scăderea eficienței fondurilor fixe sau deteriorarea nivelului de trai, nu aveau șansa să fie promovate. În acest cadru, relevăm faptul că, de regulă, puține dintre instituțiile care primeau lucrările Institutului manifestau receptivitate față de conținutul lor. Asemenea situații relevau slabul interes al factorilor politici față de cercetarea economică.

În trecut, Institutul a fost solicitat destul de des să participe la cercetări, studii documentare și comparații internaționale, care să ofere elemente pentru procesul decizional. În acest sens, s-au întocmit documentare privind nivelul și structura economiei naționale, productivitatea muncii, eficiența fondurilor fixe și a investițiilor, regimul amortizărilor, cheltuielile materiale, bugetele de venituri și cheltuieli ale populației și consumul de produse alimentare pe locuitor. Din păcate, o bună parte a rezultatelor acestor cercetări, mai ales acelea care nu conveneau liderilor politici sau nu erau înțelese, rămâneau în sertarele demnitarilor, fără a fi valorificate nici practic și nici teoretic.

Activitatea de cercetare din Institut s-a desfășurat în condiții de intensificare graduală a opresiunii dictaturii personale a clanului Ceaușescu și ale acutizării crizei de sistem a economiei românești.

În 1973 a fost creat Institutul Central de Cercetări Economice (ICCE), în subordinea Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale (CSDES), având, sarcina de a coordona cercetarea economică. La aceeași dată, Institutul de Cercetări Economice a trecut din subordinea Academiei de Științe Sociale și Politice în subordinea CSDES. Precizăm, de asemenea, că în 1977, odată cu reorganizarea ICCE, fără nici o justificare, Institutul nostru a căpătat o nouă denumire - Institutul de Economie Socialistă, ca parte a ICCE. Orientarea spre centralizare a muncii de cercetare a fost însoțită de punerea în fruntea ICCE a unor cadre de încredere, activiști de partid. Noii directori ai ICCE nu aveau experiență în munca de cercetare și nici înțelegere față de cerințele acestei activități.

Cu excepția profesorului Ioan V. Totu, ceilalți directori, Ilie Șalapa și Barbu Petrescu n-au contribuit favorabil la cercetarea economică din Institut; în perioada când aceștia (I.Ș. și B.P.) au fost în funcție colectivul de cercetare s-a confruntat cu intrigile și șantajul unui șef de cadre provenit din organele securității și, respectiv, cu neavizarea deplasării în străinătate a unor cercetători invitați să participe la manifestări științifice.

Promovarea principiului integrării cercetării cu învățământul și producția, pe baze coercitive și administrative, s-a manifestat la nivelul IES prin atragerea la programul de cercetare a unui număr de peste 100 de cadre didactice din învățământul economic superior. Din păcate, în puține cazuri se realiza o integrare reușită în planul muncii de cercetare și al rezultatelor acesteia. În marea lor majoritate, participările cadrelor didactice erau ne semnificative.

Prin crearea în 1973 a ICCE s-a statuat, în dezacord cu cerințele unei conduceri eficiente a muncii de cercetare, principiul dublei subordonări a unităților de cercetare economică și a catedrelor de economie din învățământul superior (activitatea referitoare la cercetare): față de institutul central și, respectiv, față de ministerele și instituțiile de învățământ superior. Această măsură avea să fie completată cu o alta, la fel de lipsită de logică. În 1977, la reorganizarea ICCE s-a stabilit ca președintele Consiliului științific din Institut să nu mai fie directorul acestuia, ci secretarul organizației de partid, măsură aplicată, de altfel, în toate institutele de cercetări.

Noul mod de organizare nu a fost de natură să potențeze activitatea de cercetare economică. A crescut birocrăția în toate institutele componente ale ICCE și, îndeosebi, în ICE (IES), care trebuia să îndeplinească, prin compartimentele sale funcționale, toate atribuțiile

aferente ICCE, acesta neavând un personal propriu nici de cercetare și nici administrativ. În mod formal, directorul general al Institutului Central era și directorul ICE (IES), funcția profesională fiind practic îndeplinită de directorul adjunct științific.

După crearea ICCE, pe lângă temele de cercetare propriu-zise, în planul tematic al Institutului au început să apară lucrări cu caracter propagandistic și de omagiere a celor doi dictatori. Sub acest aspect, se ajunsese la o situație mai rea decât cea din primii ani de existență a acestuia. Dacă atunci, în lucrările de cercetare trebuia să se țină seama de dogmele marxism-leninismului și de experiența sovietică, de acum farul călăuzitor al cercetării economice îl reprezentau rapoartele, expunerile și cuvântările conducătorului partidului, care erau considerate ca fiind "geniale" sau "culmea gândirii teoretice în domeniul economic". În aceste împrejurări nefericite, Institutul a fost obligat să participe, la cererea și sub egida ICCE, la publicarea unor capitole în lucrări omagiale ("Economia României socialiste în opera președintelui Nicolae Ceaușescu" - 1978, "Progresul economic al României socialiste în concepția președintelui Nicolae Ceaușescu" - 1983 și "Epoca Nicolae Ceaușescu, epocă de înfăptuiri istorice în dezvoltarea și modernizarea economiei românești", coordonator Barbu Gh. Petrescu - 1985), care se înscriau în grotescul peisaj generalizat al cultului exacerbant al personalității lui Nicolae și Elena Ceaușescu, impus fără cea mai mică jenă de regimul totalitar. În obișnuita tradiție colectivistă, capitolele elaborate în Institut pentru volumele omagiale aveau ca autor doar numele acestuia și sectoarele de cercetare, directorul general, în calitate de coordonator al ultimului volum fiind, practic, unicul autor, ca semn al recunoștinței și devoțiunii față de regimul care îl numise.

Deteriorarea condițiilor de cercetare din institut s-a concretizat, totodată, în restrângerea bazei documentare oferite de organele de statistică.

S-au redus substanțial volumul și calitatea datelor și informațiilor cuprinse în anuarele statistice editate de DCS; ediția din 1988 a anuarului are, spre exemplu, numai 127 de pagini, iar datele sunt exprimate cu precădere în cifre relative. În mod corespunzător, s-a diminuat posibilitatea efectuării de analize la nivel macroeconomic. Ca urmare a situației menționate, în elaborarea lucrărilor s-a recurs, mai ales, la date obținute din unitățile economice.

S-a diminuat, de asemenea, fondul valutar pentru procurarea de cărți și reviste din Vest. Dacă în 1970, Institutul era abonat la peste 40 de apariții editoriale, anuare și reviste economice, în anii '88-'89 s-a încetat,

practic, să se mai comande publicații occidentale. Este o consecință directă a orientării dictaturii ceaușiste spre achitarea, înainte de termen, a datoriei externe a țării, evident cu pierderi însemnate pentru economie și cercetarea științifică. Într-o anumită măsură, lacuna amintită a fost suplinită prin obținerea unor reviste străine, în baza aranjamentelor Bibliotecii Academiei privind schimburile internaționale de publicații, precum și prin obținerea gratuită a unor cărți și reviste de la Biblioteca Americană.

Un aspect nu mai puțin însemnat care marca înrăutățirea condițiilor cercetării a constat în restrângerea relațiilor științifice externe ale Institutului, atât cu institutele partenere din Vest, cât și cu cele din Est. S-a renunțat la folosirea burselor de specializare și la trimiterea de cercetători la manifestări științifice internaționale, chiar și atunci când organizatorii suportau cheltuielile de deplasare. S-au redus, de asemenea, schimburile de experiență, pe bază de reciprocitate, cu institutele economice din țările socialiste.

Aceeași soartă au avut-o și colocviile economice româno-franceze și cele româno-sovietice inaugurate în 1968 și, respectiv, în 1971. Astfel, al patrulea și, în același timp, ultimul colocviu româno-francez s-a ținut în 1976 la București, având drept temă "Echilibrul și reglarea în științele economice". După alți cinci ani avea să se pună capăt și colocviilor româno-sovietice, care ajunseseră la a șasea sesiune. Ultimul colocviu s-a organizat la Moscova și a fost axat pe tema "Dezvoltarea relațiilor economice Est-Vest". Restrângerea contactelor cu cercetătorii și oamenii de știință din alte țări s-a dovedit a fi o măsură aberantă. În ultimă instanță, orientarea amintită se încadra în politica generală din anii '80 a partidului de izolare politică a României față de țările capitaliste și socialiste, de negare a valabilității altor concepte și experiențe în teoria și practica economică.

Înrăutățirea condițiilor de cercetare din institut s-a manifestat cu deosebire în deceniul al nouălea, când semnele crizei de sistem a economiei socialiste au devenit tot mai evidente. Firește, condițiile tot mai dificile din cercetare, au afectat, într-un fel sau altul, activitatea de cercetare. Aceasta nu a împiedicat însă cercetătorii să analizeze stările reale din economie, contradicțiile și disfuncționalitățile societății. Mărturie în acest sens sunt lucrările publicate în Caietele de studiu și informațiile cuprinse în "Anuarul lucrărilor de cercetare științifică în domeniul economiei, 1976-1980", precum și în edițiile anuarului din anii 1981-1988, editate de Revista economică.

În acest cadru, menționăm și participarea cercetătorilor Institutului la elaborarea "Tratatului de economie contemporană", vastă lucrare de sinteză orientată în direcția analizării obiective a proceselor și conceptelor economice contemporane, elaborat în cadrul programului de cercetare al ICCE. Dintre volumele tipărite menționăm: vol. I "Sistemul științelor economice și sistemele economice contemporane" (coordonator prof. univ. dr. doc. N.N. Constantinescu, membru corespondent al Academiei R.S. România, București, 1986) și vol. 2 "Economia Națională. Reproducție socială și mecanisme economice" (coordonator prof. univ. dr. T. Postolache, membru corespondent al Academiei R.S. România), cartea I "Cadrul conceptual general" (București, 1987) și cartea a II-a "Funcționarea economiilor naționale" (București, 1989).

*
* *

Începând cu 22 decembrie 1989, odată cu sfârșitul dictaturii ceaușiste, institutul a intrat într-o nouă etapă a cercetării lipsite de spectrul cenzurii și al înregimentării ideologice.

Partea a II-a

**Provocări ale tranziției,
dezvoltării durabile și integrării
1990-2013**

1. ÎNCEPUTUL TRANZIȚIEI ȘI PRE-ASOCIEREA (PERIOADA 1990-1994)

La sfârșitul lunii decembrie 1989, imediat după înlăturarea regimului Ceaușescu, un grup de inițiativă format din cercetători din Institutul de Economie Socialistă, fostul Institut de Cercetări Economice, a adresat o scrisoare oficială Academiei Române, în care se afirma dorința fermă a cercetătorilor ca Institutul să revină la instituția sub egida căreia a funcționat încă din anul 1953 până în 1976. Urmând exemplul nostru, și celelalte institute din componența Institutului Central de Cercetări Economice, au transmis aceeași solicitare oficială de a face parte din rețeaua de cercetare a institutelor Academiei Române.

În primele zile ale lunii ianuarie 1990 a fost publicat în Monitorul Oficial (Anexa nr. 1) Decretul de înființare a Institutului Național de Cercetări Economice (INCE), care, câteva luni mai târziu, a trecut în subordinea Academiei Române, Institutul de Economie Națională fiind parte componentă a INCE. În acest context, a fost aleasă o nouă conducere a IEN, prin votul secret al cercetătorilor din institut.

În contextul schimbării radicale a sistemului politic din România, instituirea statului de drept și democratizarea societății au fost însoțite de începutul tranziției la economia de piață, similar altor țări din Europa Centrală și de Est. În cazul țării noastre, tranziția s-a dovedit din start mai dificilă, din cauza stării de criză a economiei, a gradului excesiv de centralizare decizională, a dimensiunii nesemnificative a sectorului privat și a deficitului antreprenorial. La acestea s-a adăugat, cel puțin în primele luni din anul 1990, lipsa unei viziuni strategice a tranziției, care să orienteze consensual eforturile noii clase politice în formare, să ordoneze coerența reformelor cadrului instituțional și legislativ, minimizând costurile economice și sociale aferente.

Ținând seama că teoria și/sau practica economică de pe plan internațional nu fundamentaseră și experimentaseră o tranziție de la

socialism la capitalism, fiecare țară aflată în această situație a trebuit să-și construiască propriul model, încercând să identifice căile cele mai adecvate, având în vedere particularitățile țării respective.

În acest context, cercetătorii din IEN s-au implicat activ în ampla dezbateră declanșată în ianuarie 1990 privind tranziția României la economia de piață. Beneficiind de consistente cunoștințe teoretice ale funcționării instituțiilor și mecanismelor pieței, echipe de cercetători din Institut (împreună cu cercetători de la alte institute ale INCE) s-au deplasat în primele luni din anul 1990, pentru perioade scurte (1-2 săptămâni), în câteva țări europene (Franța, Germania, Suedia, Danemarca, Spania, Yugoslavia, Rusia ș.a.), încercând să analizeze experiențe cât mai diverse ale modelelor economiei de piață.

Prin elaborarea de materiale documentare, studii și cercetări tematice, participarea la dezbateri, schimburi de idei, cercetătorii din IEN și-au adus o contribuție importantă la conturarea multor direcții de acțiune a reformelor, inclusiv la finalizarea în mai 1990 a schiței Strategiei înfăptuirii economiei de piață în România, coordonată de acad. prof. dr. Tudorel Postolache, directorul general al INCE. Precizăm că elaborarea strategiei a concentrat efortul a 1300 specialiști cu cea mai înaltă calificare din România la acea vreme (cadre universitare, cercetători din INCE, înalți funcționari din instituțiile nou create, experți din unități economice și teritoriale etc.). Fără a dispune de o evaluare complexă a măsurii în care Strategia menționată a fost luată în considerare în desfășurarea reformelor economice de către guvernul de atunci și/sau cele succesive, se poate aprecia că aceasta a fost extrem de redusă, în pofida cadrului său teoretic și instituțional-legislativ consistent.

Mai mult, dacă strategia tranziției a fost concepută printr-o abordare de tip gradual a aplicării reformelor, iar cercetătorii din institut au atras atenția că aceasta necesită o evaluare atentă a efectelor pe diferite orizonturi de timp, în practică s-a recurs la o terapie de șoc în perioada 1990-1991 (atingând apogeul în oct. 1990 prin liberalizarea prețurilor), incapabilă să corecteze dezechilibrele din economie pe termen scurt așa cum se presupunea, dimpotrivă, generând inflație puternică și costuri majore, marcate de convulsii sociale care au afectat stabilitatea economică și politică a României, atât perioada respectivă, cât și ulterior.

În perioada 1990-1994, programele de cercetare ale IEN au tratat teme axate pe problematica tranziției economiei românești la economia de piață și de apropiere de structurile europene, între care:

- rolul statului în perioada de tranziție, structura proprietății și privatizarea, restructurarea economiei și reorganizarea întreprinderilor;
- probleme economice ale protecției mediului înconjurător și ale dezvoltării durabile;
- cercetarea științifică și difuzarea progresului tehnic;
- formarea și funcționarea pieței muncii, impactul demografic, costul social al liberalizării prețurilor, efecte ale reformei economice asupra nivelului de trai.

Cercetările au fost însoțite de studierea experiențelor internaționale, printre care: concepte și politici economice în economiile de piață; evaluarea nivelului de dezvoltare economico-socială comparativ cu alte țări; analiza comparată a programelor de reformă economică din țările est-europene; instrumente de intervenție a statului în economie în țările occidentale; perspectiva realizării pieței unice UE.

Metodele de cercetare utilizate au avut în vedere cunoașterea realizărilor cele mai recente ale științei economice pe plan mondial, adaptarea și particularizarea acestora la specificul României, îmbinarea abordărilor cantitative cu cele calitative, multidisciplinare și interdisciplinare, pe diferite orizonturi de timp. În acest context, cercetătorii din institut au elaborat modele demografice și demoeconomice, tehnici și proceduri de măsurare a șomajului, evaluări ale minimumului de trai, un sistem de indicatori pentru evaluarea potențialului de cercetare și a capitalului uman. Cercetătorii din institut au contribuit totodată la elaborarea modelului economic agregat al economiei românești și al utilizării BLR în condițiile economiei de piață.

S-au elaborat totodată lucrări de istorie economică privind: manifestări ale ciclurilor pe termen lung în România 1859-1988; formarea și dezvoltarea cadrului instituțional și legislativ al economiei de piață în România în perioada 1862-1914; creșterea economiei românești interbelice în contextul relațiilor economice europene; estimarea produsului intern brut al României în perioada 1862-1938.

S-a participat la dezbateri interne și internaționale vizând tranziția la economia de piață și cercetarea economică, natura acestui proces în România, alternative și opțiuni în procesul reformei, poziția României în raport cu mediul extern la începutul tranziției - reforma în comerțul exterior.

În cadrul dezvoltării relațiilor de colaborare internațională s-a participat la o serie de manifestări științifice organizate de IEN sau sub egida INCE, astfel:

- Colocviul româno-german „Economia de piață și statul social – dialog despre obiectivele reformei și etapele acesteia” (Oct. 1990)
- Zilele economice româno-franceze „Tranziția economiei românești la economia de piață/La transition de l'économie roumaine vers l'économie de marché” (Mai 1993);
- Primul simpozion economic româno-suedez „Cercetarea științifică și tranziția/The Economic Research and the Transition” (Mai, 1993).

Din anul 1991, Institutul de Economie Națională editează „Romanian Journal of Economics”, Revista Română de Economie (apariție semestrială în limba engleză).

O parte din lucrările de cercetare elaborate în această perioadă a acordat o atenție specială deschiderii economiei românești către țările Comunității Economice Europene, atât din perspectiva mai apropiată a asocierii, cât și mai îndepărtată a aderării și integrării. În acest context, au fost avute în vedere problemele majore ale liberalizării schimburilor comerciale, conform Acordului de Asociere (semnat în 1993, intrat în vigoare în 1995), inclusiv a Acordului Interimar privind comerțul și aspectele legate de comerț.

O participare activă a cercetătorilor din IEN s-a înregistrat la dezbaterile privind strategia privatizării activelor statului și cadrul legal-instituțional al acesteia, raportul dintre crearea de noi întreprinderi private și descentralizarea procesului decizional în economie.

Una din problemele controversate ale debutului tranziției în România a fost cea referitoare la relațiile țării noastre cu țările membre CAER, oportunitatea continuării acestor relații într-un cadru instituțional

nou, degrevat de liantul ideologic impus anterior, bazat pe regulile economiei concurențiale și ale pieței. Institutul a avut o poziție specială în acest domeniu, atrăgând atenția că schimbările de orientare ale economiei românești, în noua sa situație, trebuie să aibă în vedere efectul defavorabil pe care l-ar genera o scădere bruscă a schimburilor comerciale cu țările respective, a căror pondere se ridică la peste 50% din totalul comerțului exterior al României la acea vreme. Această poziție a fost contracarată de opinia altor specialiști care considerau că o tegiversare a întreruperii relațiilor României cu țările membre CAER ar perpetua structuri învechite ale specializării și cooperării internaționale de tip socialist, axate pe tehnologii cu nivel mediu și scăzut, ceea ce ar împieta asupra competitivității țării noastre. Tocmai pe baza opiniei specialiștilor din afara IEN, precum și a unora similare din alte țări membre CAER (Cehoslovacia, Ungaria, Polonia*), în cele din urmă, s-a renunțat la proiectul unei noi organizații care ar fi urmat să înlocuiască vechea structură CAER, desființată de facto în februarie 1991.

O altă problemă teoretică, dar și de importanță practică deosebită, a vizat tipul de economie de piață care ar urma să fie realizat în România, având în vedere particularitățile țărilor capitaliste. Fără a se conceptualiza riguros modelul economiei de piață specific României, practic au fost preluate principiile generale ale economiei capitaliste, bazate pe proprietatea privată, libera concurență, descentralizare deschidere externă, democrație și pluripartitism.

Aplicarea practică a principiilor respective, din păcate, a fost marcată de amprenta a unor vechi mentalități, inconsecvențe și incoerențe, la care s-a adăugat impactul decalajelor de dezvoltare economico-socială.

* Țări beneficiare de ștergerea unor importante datorii externe către țările capitaliste dezvoltate și instituții financiare internaționale.

2. IMPLEMENTAREA TRATATULUI DE ASOCIERE ȘI PROCESUL PRIVATIZĂRII (PERIOADA 1995-1999)

În perioada 1995-1999, activitatea IEN a fost direcționată către domenii și probleme de importanță teoretică și practică deosebită, privind efectele economice și sociale ale măsurilor vizând stabilizarea macroeconomică, privatizarea și restructurarea economiei, implementarea prevederilor Acordului de Asociere la UE, criteriile aderării, îndeosebi ale realizării unei economii de piață funcționale.

În strânsă colaborare cu celelalte institute componente ale INCE, proiectele de cercetare ale IEN au abordat o tematică amplă referitoare la:

- abordări teoretice, experiențe practice și particularități ale tranziției la economia de piață în țări central și est-europene, precum și alte țări, modele ale tranziției și tipuri de guvernare și privatizare, relația dintre sectorul public și cel privat;
- factorii și mecanismele de relansare a creșterii și recuperare a declinului economic major înregistrat de România în perioada 1996-1999, o atenție specială acordându-se necesității creșterii PIB, reducerii șomajului și inflației, securității sociale, stabilității cadrului financiar intern și extern;
- efectele economice și sociale ale procesului de privatizare în masă și de restructurare a economiei, provocări, dificultăți și căi de creștere a eficienței guvernării;
- impactul asocierii asupra volumului, dinamicii și structurii exporturilor și importurilor, reducerea nivelului de protecție tarifară și netarifară a economiei, reorientarea fluxurilor comerciale;
- coordonatele macro și sectoriale ale restructurării economiei naționale, în concordanță cu cerințele prevăzute în Acordul de Asociere și cu cele ale ieșirii din criză, coordonate ale managementului strategic;

- raportul dintre restructurare, piața muncii, politici de salarizare, dintre stimularea muncii și susținerea puterii de cumpărare, liberalizare și constrângeri economice și sociale, mutații în nomenclatorul calificărilor profesionale;
- orientări strategice ale dezvoltării regionale în România, rapoarte naționale ale dezvoltării umane, sistemul de indicatori, coșul de consum și tendințele din domeniul social, finanțarea asigurărilor sociale, securitatea socială, echitatea și coeziunea socială;
- rolul și locul investițiilor străine directe în economia României, factori determinanți și aspecte legate de beneficii pentru toate părțile implicate, tipologia ISD (fuziuni și achiziții, investiții „greenfield”), impactul asupra formării brute de capital fix, investiții publice și private;
- impactul restructurării și asocierii asupra activității CDI, transferului de tehnologie și posibilități de cooperare tehnico-științifică cu țările membre ale UE;
- analiza dezmembrămintelor dreptului de proprietate, evaluarea activelor privatizabile, piața de capital, guvernarea corporativă;
- aspecte ale corelației între dezvoltarea economică, nivelul de trai și dezvoltarea umană, analiza evoluției indicatorilor macroeconomici, bilanțul tranziției 1990-1999, analiza evoluției proprietății în România, evaluări preliminare privind reconstituirea dreptului de proprietate și plata despăgubirilor pentru bunurile expropriate sub regimul comunist;
- cercetări privind averea națională și datoria externă a României pe perioade istorice lungi.

Rezultatele cercetărilor din IEN, desfășurate în perioada implementării Acordului de Asociere a României la UE, au reflectat complexitatea fenomenelor și transformărilor legal-instituționale, în diferitele compartimente economico-sociale, profund implicate în restructurări sectoriale și pe piața muncii, crearea sectorului privat prin privatizare și înființarea de noi firme private, strategii și scheme de privatizare etc.

O primă problemă care a fost reflectată direct sau indirect în preocupările cercetătorilor s-a referit la metodele și formele de privatizare diferențiate sectorial și pe tipuri (MEBO, licitație, negociere

directă etc.), priorități strategice ale privatizării activelor statului, profitabile și neprofitabile, privatizări cu investitori strategici străini și autohtoni etc.

Cercetările au evidențiat: dificultățile privatizării în masă, pe bază de vouchere, legate îndeosebi de manifestarea prerogativelor de proprietar, la întreprinderi cu zeci sau sute de mii de acționari; lipsa unor viziuni clare, pecum și a unor strategii naționale și sectoriale ale privatizării, ceea ce a condus la privatizarea „profitului” de la activele statului și „naționalizarea” pierderii; forțarea privatizării ca urmare a unor condiționalități externe; nerespectarea cerințelor privind bonitatea investitorilor străini și a angajamentelor acestora, în cadrul programelor post-privatizare; privatizările subevaluate etc. Ca urmare a măsurilor luate, în această perioadă, inflația a devenit galopantă, PIB-ul a scăzut practic în toți anii, iar blocajele economico-financiare s-au intensificat. Un colectiv de cercetători din institut a publicat lucrarea „Blocaje în economia de tranziție a României. Forme de manifestare, cauze, mecanisme și soluții” 1997, Editura Tehnică. Ca și în alte cazuri, semnalele de alarmă ale lucrărilor de cercetare nu au fost luate în considerare de către factorii de decizie, în ceea ce privește soluțiile pentru deblocarea economico-financiară sau diminuarea dezechilibrelor și destructurărilor economice interne și externe, care se manifestau cu forță în acea perioadă a tranziției.

Dacă inițial, în virtutea unui elan revoluționar mai mult sau mai puțin realist, se preconiza finalizarea privatizării unei proporții de 50% din activele statului într-o perioadă de 7 ani, în fapt, procesul privatizării a fost cu mult mai îndelungat, situație anticipată în concluziile multor cercetări din institut, care au argumentat că inerția structurilor sociale și economice de mari dimensiuni impune, în mod obiectiv, o anumită gradualitate a transformării pentru a menține funcționalitatea, chiar și la cote de avarie, a unui sistem național care se dorea transformat într-unul complet nou.

Problema restructurării economiei naționale, în afara impactului privatizării, a fost cercetată în IEN din punctul de vedere al evoluției structurilor economice pe sectoarele primar, secundar și terțiar, atrăgându-se atenția că tendința de creștere rapidă a ponderii sectorului terțiar în valoarea adăugată brută și ocupare, apreciată ca favorabilă, în sensul înscrierii în tendințele din țările dezvoltate, sub aparența cifrelor relative (a ponderilor), ascunde fenomenul nociv al pseudoterțializării.

Dacă în țările dezvoltate mărirea ponderii sectorului terțiar a fost rezultatul unui proces relativ îndelungat de creștere a valorii adăugate în toate cele trei sectoare (mai rapid în servicii față de dinamica sectoarelor primar și secundar), în România, majorarea ponderii serviciilor în PIB s-a produs, în general, prin scăderea producției din sectoarele primar și secundar, ca urmare a perioadelor de criză și recesiune severă, din anii tranziției.

Cu alte cuvinte, a avut loc o falsă terțIALIZARE, în cadrul căreia au expandat, dincolo de limitele necesar-admisibile, o seamă de servicii speculative, cu efecte contraproductive pentru o creștere economică sănătoasă.

Impactul Asocierii României la UE, ca etapă pregătitoare pentru aderare, prin politica de dezarmare vamală rapidă a economiei naționale s-a manifestat în două direcții:

- creșterea ponderii țărilor membre ale UE în volumul total al schimburilor comerciale externe ale României, în condițiile reducerii ponderii fostelor țări socialiste, parteneri din CAER, cu schimbări defavorabile a structurii pe mărfuri a exporturilor și importurilor;
- diminuarea sensibilă a producției naționale, ca urmare a capacității concurențiale superioare a unor produse similare din import, mai ieftine, adesea putând fi încadrate în recuzita politicilor de dumping, fără reacție antidumping din partea României.

Tot în această perioadă, cercetările din IEN au acordat o atenție deosebită căilor de stopare sau diminuare a proceselor inflaționiste de nivel ridicat și de durată prin corelarea adecvată a salariilor cu productivitatea muncii, a ratei dobânzilor cu profitul societăților comerciale și financiare, dar și a unei evaluări realiste a rolului deprecierei monedei naționale ca factor de stimulare a exporturilor și diminuare a importurilor. În acest context, ținând seama și de experiența altor țări, au fost relevate condițiile în care deprecierea leului ar fi putut contribui la stimularea benefică a exporturilor ca factor de creștere economică, cu respectarea următoarelor condiții, astfel:

- deprecierea monedei naționale să se facă pe termen scurt și în „doze hemeopate”;

- să existe cerere externă suficientă pentru produsele românești exportate;
- să existe posibilități de creștere în țară a capacităților de export, în concordanță cu nivelul cererii externe;
- să se țină seama de faptul că circa 42% din valoarea exporturilor are conținut de importuri, influențate negativ de depreciere.

În realitate, politica de depreciere a leului, promovată și susținută de decidenții din vremea respectivă, nu a dus la o diminuare a soldului negativ al balanței comerciale, ci la o creștere a acestuia, dinamica importurilor fiind net superioară celei a exporturilor. Aceste deficite, reflectate în balanța contului curent, au deteriorat capacitatea de plăți externe a României, în pofida asistenței financiare nerambursabile a instrumentelor financiare ale UE de pre-aderare, precum și a încasărilor în valută din privatizarea societăților cu capital de stat.

La sfârșitul perioadei de Asociere, cercetarea economică din IEN, și nu numai, a fost confruntată cu problema îndeplinirii criteriilor politice și, mai ales, economice de aderare la UE (capacitatea de a face față presiunii concurențiale din UE și respectiv existența unei economii de piață funcționale). Deși mulți specialiști apreciau că România nu are o economie funcțională de piață, în sensul deplin al noțiunii, instanțele de decizie ale UE au considerat că acest criteriu este, în cea mai mare parte îndeplinit, alături de cel politic, astfel că s-au demarat negocierile de pre-aderare pe capitolele Acquis-ului Comunitar, la care cercetătorii din institut fie au participat direct, fie prin studii pe problemele respective, subliniind că rigorile comunitare ce urmau a fi preluate sau adaptate, respectiv transpuse în legislația românească nu au numai avantaje, dar și o serie de costuri de implementare, cu efecte ulterioare mai puțin sau deloc favorabile.

Ca urmare a trecerii la convertibilitatea deplină a monedei naționale și a creării Uniunii Monetare, pe de altă parte, cu obiectivul ca România să devină membru într-o perioadă mai îndepărtată, când se vor îndeplini criteriile de convergență, o serie de studii din institut au avertizat asupra dinamicii nesănătoase a datoriei externe pe termen mediu și lung, comparativ cu eficiența utilizării împrumuturilor externe, precum și a vulnerabilității pe care le generează finanțarea economiei naționale în sistem cu denominare dublă, în lei și valută, în cadrul căruia

predomina valuta, la început dolarul, iar mai târziu euro. În acest fel, nu se respecta o regulă bine cunoscută potrivit căreia trebuie să se recurgă la credite cu denominare în valuta în care se realizează veniturile în țara respectivă. Or, creditele luate de populație și agenții economici în România erau în euro într-o proporție cu mult peste 50%, în timp ce veniturile plătitorilor se realizau într-o proporție cu mult mai mare în lei.

Odată încheiată perioada de Asociere, economia României a intrat în perioada de pre-aderare, când negocierile privind Acquis-ul Comunitar au constituit un semnal favorabil și asigurător pentru creșterea investițiilor străine și consolidarea macrostabilității, pentru reluarea creșterii economice, după o perioadă de 4 ani de declin.

3. PRE-ADERARE: MACROSTABILIZARE ECONOMICĂ, CONSTRUCȚIE INSTITUȚIONALĂ ȘI ACQUIS COMUNITAR (PERIOADA 2000-2006)

Procesul preaderării României la U.E., în perioada 2000-2006, a presupus pentru cercetarea din Institutul de Economie Națională (I.E.N.) concentrarea atenției asupra unor domenii și premise de importanță deosebită potrivit strategiei naționale, convenite în acest sens, dar și asupra principiilor și criteriilor pe care se bazează U.E. În acest context, focalizat pe problematica preaderării, planurile de cercetare anuale și multianuale ale Institutului de Economie Națională au avut ca principale obiective următoarele:

- factorii strategici ai macrostabilizării economice, în concordanță cu criteriile integrării în U.E. și cerințele dezvoltării durabile a României, ținând seama de interdependența pilonilor economic (eficiență, profitabilitate, inflație scăzută), social (echitate și prestație socială, factori de reducere a șomajului și creșterii gradului de ocupare a forței de muncă) și de mediu (reducerea gradului de poluare, creșterea ecoeficienței, valorificarea materialelor re folosibile);
- analiza aspectelor teoretico-metodologice și practice ale costurilor și beneficiilor integrării României în U.E., având în vedere experiența noilor țări membre și condițiile specifice nivelului de dezvoltare economico-socială a României, îndeosebi în ceea ce privește structurile macroeconomice, nivelul specializării și competitivității, decalajele absolute și relative ce separau România de alte țări;
- factorii de creștere a eficienței guvernării în general, a celei corporative în special, precum și aspecte ale construcției instituționale cerute de derularea negocierilor la cele 31 de capitole ale Acquis-ului Comunitar;

- probleme ale funcționării pieței muncii în România, în condițiile continuării procesului de privatizare în ritmuri mai intense, ale impactului acestuia prin disponibilizări de forță de muncă și crearea de noi locuri de muncă, ale restructurării economice și apariției unor tensiuni pe piața muncii datorate fenomenului de emigrație, îndeosebi a persoanelor cu capacitate antreprenorială ridicată, a tinerilor și a „hemoragiei” creierelor;
- responsabilitatea socială a corporațiilor și mobilitatea structurii ocupațional-profesionale în condițiile restructurării, integrării și asimilării noilor tehnologii bazate pe cunoaștere;
- reforma sistemului de cercetare-dezvoltare în România, în perioada de pre-aderare, a fost analizată în I.E.N. din perspectiva noii economii bazate pe cunoaștere și a impactului tehnologiei informației și comunicării, a eficienței investițiilor în noile forme de organizare a cercetării, a veniturilor salariale și finanțării pe baze competitive, precum și a intensificării cooperării dintre industrie, învățământ superior și instituții de cercetare;
- atenție deosebită s-a acordat cercetărilor privind instrumentele economice ale politicii în domeniul social, îndeosebi în ceea ce privește metodele de stabilire riguroasă a pragului sărăciei, combaterea polarizării sociale, consumul populației și distribuția veniturilor, evaluarea multidimensională a nivelului de trai;
- programul de cercetare al I.E.N. a inclus proiecte vizând istoria economiei naționale, în special cele legate de evoluția și structura unor indicatori macroeconomici relevanți pentru economia României în perioade lungi 1850-1989, evidențiindu-se impactul principalelor evenimente economice și sociale (Marea Unire, cele două războaie mondiale, trecerea de la capitalism la socialism etc.)

Aspectele de detaliu privind proiectele de cercetare, în perioada analizată, se află în arhiva I.E.N. Aceste proiecte au fost integrate în programele prioritare ale Institutului Național de Cercetări Economice și ale Academiei Române, în perioada respectivă.

I.E.N. a participat, de asemenea, la elaborarea unor proiecte de cercetare, legate de problematica menționată, finanțate prin instrumente

financiare de pre-aderare ACE PHARE, ISPA, PHARE etc., dar și prin alte fonduri cum ar fi Granturile Academiei Române, finanțările externe sau din sectorul privat.

Rezultatele cercetărilor economice din I.E.N. au fost diseminate, valorificate în cele mai diferite forme: volume editoriale; articole în reviste de specialitate; seminarii la reuniuni științifice în țară și străinătate; articole în revista institutului „Romanian Journal of Economics”, înregistrată în baze de date internaționale (de ex. Repec, EBSCO, Econlit, DOAJ, Labordoc).

Câteva dintre rezultatele, concluziile și propunerile cercetătorilor desfășurate în această perioadă în I.E.N. merită atenție și anume:

- o privatizarea activelor statului, în cadrul coordonatelor strategice ale tranziției, trebuie privită ca un mijloc de înscriere a României pe traiectoria dezvoltării durabile și nu ca un „scop în sine”;
- o promovarea prin strategii și politici ale CDI, potrivit capitolului 13 din Acquis-ul Comunitar preluat și integrat în legislația românească, ținând seama de recomandarea creșterii volumului cheltuielilor de CDI, introducerii de stimulente fiscale pentru sectorul privat, valorificarea rezultatelor cercetării prin parteneriat public-privat, stimularea relațiilor dintre cercetare-industrie-învățământul superior, reducerea fragmentării sistemului de CDI.
- o în pofida restricțiilor existente, însemnătatea remunerării angajaților nu trebuie neglijată ca factor de stimulare a creșterii economice, îndeosebi în sectoarele cheie ale economiei;
- integrarea României în U.E. nu trebuie considerată ca un „cadou” ci ca un „parteneriat” negociat în folosul tuturor participanților;
- costurile tranziției, ale restructurării economice ca și cele ale integrării trebuie distribuite în mod echitabil între diferitele categorii sociale și din punct de vedere intergenerațional;
- în grupările economice integraționiste, cuprinzând parteneri cu niveluri diferite de dezvoltare economică, cele mai mari beneficii le obțin cei cu nivel de dezvoltare mai înalt;
- dezvoltarea durabilă necesită elaborarea unor strategii naționale care, în cazul României, pe lângă componenta de ecoeficiență și

mediu mai puțin poluat, trebuie să vizeze și reducerea decalajelor absolute și relative, intensificarea proceselor de convergență reală și nominală, prin creșterea competitivității și a eficienței cooperării internaționale, precum și prin întărirea solidarității și coeziunii sociale;

- rolul statului în economia de piață instituționalizată nu dispare, dimpotrivă, capătă noi valențe în ceea ce privește aspectele de negociere a condițiilor și obiectivelor de desfășurare a integrării, a realizării de parteneriate public-private, în special în domeniile în care mecanismele pieței concurențiale eșuează (sănătate, educație, CDI, apărare, resurse naturale, probleme de protecție a mediului etc.);
- piața liberă concurențială își are locul său bine definit ca forță motrice a concurenței și eficienței într-o economie capitalistă - dar singură nu poate rezolva o serie de probleme dificile menționate anterior, la care se mai adaugă șomajul, lupta împotriva corupției și a sărăciei extreme, promovarea intereselor economice naționale, pe planurile intern și extern, percepute în mod corect și realist, la diferite niveluri de agregare economică.

4. POST-ADERARE: INTEGRARE EUROPEANĂ ȘI PROVOCĂRILE CRIZEI GLOBALE (PERIOADA 2007-2013)

Aderarea României la U.E. cu drepturi și obligații de țară membră, începând cu data de 1 ianuarie 2007, a reprezentat un eveniment de importanță deosebită dacă avem în vedere că românii, în proporție de 80%, s-au exprimat în favoarea aderării. Așteptările optimiste privind efectele aderării probabil că au pus mai puțin în balanță costurile acesteia. Un astfel de comportament entuziast al masei votanților pro-aderare a avut la bază și o serie de studii potrivit cărora bilanțul avantajelor/costuri ale aderării și integrării României în U.E., în termeni economici, dar mai ales calitativi, arăta extrem de promițător. Neluarea în considerare a costurilor economice și extra-economice, generate de capacitatea concurențială slabă a bunurilor și serviciilor produse în România, pe piața internă unică europeană, de schimbările și ajustările structurale în economie și pe piața muncii, de angajamentele stabilite prin Tratatul de Aderare a României în U.E. a reprezentat unul dintre punctele slabe ale cercetărilor din țară și străinătate care, ulterior, după anul 2007, au început să iasă la iveală cu evidență tot mai puternică.

Cercetările din I.E.N. au fost mai echilibrate în privința raportului dintre avantajele, costurile, oportunitățile și riscurile integrării României în UE.

Dacă în perioada de pre-aderare și în primii doi ani ai celei de post-aderare a României la U.E. s-au înregistrat anual ritmuri pozitive semnificative de creștere a PIB, valori record ale ISD, ca urmare a privatizării unor unități economice de mari dimensiuni din industrie, sistemul bancar și de asigurări, energie și transporturi, începând cu anii 2009, 2010 economia României a intrat într-o perioadă de recesiune severă, urmată de creșteri insignifiante ale PIB în anii 2011-2013 care, nici

pe departe, nu au reușit să compenseze declinul economic anterior înregistrat și să relanseze procesul de creștere. Cauzele crizei actuale, declanșate din exterior odată cu falimentul Băncii Lehman Brothers, colapsul sectorului imobiliar în SUA și cu extinderea acesteia în țările membre ale U.E., suferind efecte prin majorarea excesivă a datoriilor suverane, au avut un impact defavorabil și pe termen lung în România.

Tematica planului de cercetare a I.E.N., în perioada post-aderării sau a debutului integrării în U.E., a fost axată, în funcție de impactul evenimentelor anterior menționate, pe următoarele aspecte:

- analiza evoluției economiei românești în primii ani de integrare în U.E. din punctul de vedere al unor indicatori macroeconomici relevanți, între care: volumul și structura PIB; cheltuielile de cercetare și inovare; problemele și factorii sustenabilității datoriei externe a României și a comerțului exterior intra și extra UE – 27;
- cauzele și provocările crizei financiare și economice internaționale pentru economia României, în contextul integrării și globalizării; soluții pentru ieșirea din criză și relansarea creșterii economice;
- contribuții privind eficientizarea mecanismului de funcționare a pieței muncii, în condițiile integrării în piața europeană, comparația internațională privind nivelul și politicile de salarizare, productivitatea și costul muncii și gradul de ocupare a forței de muncă, impactul migrației externe a forței de muncă asupra economiei naționale, abordări teoretico-metodologice și practic-aplicative ale migrației externe;
- mecanismul privind absorbția de către România a fondurilor structurale și de coeziune socială (2007-2013);
- evoluția economiei regionale în România, problemele descentralizării și creșterii autonomiei locale;
- problemele specializării „inteligente” în contextul Strategiei UE 2020 care are ca obiective principale realizarea „unei societăți inteligente, durabile și coezive”;
- abordări metodologice ale comensurării avuției naționale a României pe baza abordărilor Băncii Mondiale de capitalizare a consumului și a metodelor clasice de însumare a componentelor avuției naționale, reprezentate de capitalul natural, antropic și intangibil și creșterea ponderii acestui capital.

Una din cele mai mari provocări pentru planul de cercetare al I.E.N., în perioada 2007-2013 dar și în viitor, se referă la posibilitatea de a separa impactul integrării a României în U.E. de cel al crizei financiare internaționale și de a identifica modalitățile concrete prin care România va putea să racordeze avantajele/beneficiile ca țară membră a U.E., la măsuri și mecanisme de ieșire din criză și reluarea procesului de creștere economică, pe coordonate sustenabile.

Vom prezenta succint câteva din rezultatele, concluziile și propunerile I.E.N. în perioada de post-aderare:

- perioada de 7 ani (2007-2013), de când România este membră a U.E., desigur, poate fi considerată ca insuficientă pentru a da un răspuns tranșant privind bilanțul net al beneficiilor, avantajelor și costurilor, mai ales că interferența cu criza financiară face aproape imposibilă o departajare clară a influenței celor doi factori majori; se poate trage însă o concluzie de netăgăduit, referitoare la faptul că integrarea nu a reprezentat un factor de evitare sau protecție a economiei României, față de impactul negativ al crizei;
- la nivelul anului 2013, România se prezintă ca o țară cu o economie de piață deschisă extern, controlată în proporție variind între 70-90 la sută de sectorul privat, în cadrul căruia preponderente sunt unitățile economice și companiile cu participare străină de capital, inclusiv multinaționale, ceea ce ridică problema raportului dintre capitalul străin și autohton în economia românească, din punctul de vedere al impactului, avantajelor și responsabilităților fiecărui tip de capital pentru dezvoltarea economică durabilă a țării;
- gradul relativ scăzut al absorbției fondurilor structurale de către România, în perioada 2007-2013, comparativ cu alte țări membre UE, impune o reevaluare a eficienței modalităților de absorbție, astfel încât, România să fie considerată în mod real ca „beneficiară” a fondurilor structurale, înlăturând o serie de opinii care, dimpotrivă, consideră că, în realitate, în perioada 2007-2013, România ar fi „contributor net” la bugetul comunitar;
- întreprinderile cu participare străină de capital din economia României, la nivel macroeconomic, până în prezent, au importat mai mult decât au exportat, ceea ce a agravat și cronicizat deficitul balanței comerciale, chiar dacă în unele sectoare (în

principal industria și în mai mică măsură - agricultura) în anii 2010, 2011 și 2012, companiile străine au înregistrat excedente comerciale;

- cercetările din institut au evidențiat necesitatea promovării selective a ISD în România prin stimularea investițiilor străine în domeniile de vârf ale tehnologiei, pe baza investițiilor „greenfield”, în sectoarele producției materiale exportabile (tradable), precum și a celor pe verticala economiei, cu efect de propagare mai puternic și valoare adăugată sporită;
- îmbunătățirea raportului dintre profitul reinvestit și cel repatriat de către firmele ISD, respectiv în proporție mai mare în favoarea țării gazdă, mai buna gestionare a problemei prețurilor de transfer și creditării între companiile mamă și subsidiarele din România etc.;
- creșterea eficienței economice și sociale a cheltuielilor aferente CDI prin credite preferențiale, intensificarea legăturii dintre industrie, cercetarea publică și privată și respectiv învățământul superior, adecvarea unui sistem specific României în ceea ce privește clusterelor tehnologice, transferul tehnologic și specializarea inteligentă prin evitarea proceselor de fragmentare și realizarea masei critice a dimensiunii umane și investiționale, mai buna coordonare a CDI la nivel național și regional, accesarea fondurilor europene destinate domeniului din Programele Cadru sau alte instrumente de finanțare;
- îmbunătățirea finanțării CDI, creșterea rolului sectorului privat în inovarea tehnologică, o mai bună orientare a cercetării universitare către cererea din economia reală, ameliorarea raportului între fenomenul de „hemoragie a creierelor” și cel de circulație a acestora, întărirea sistemului competițional în selectarea proiectelor de cercetare printr-o mai eficientă combinare a procedurilor „bottom up” și „top down” care să conducă la o prioritizare adecvată a tematicii în concordanță cu cerințele actuale și de perspectivă ale economiei și societății;
- evaluarea contribuției economice a industriilor bazate pe copyright, în colaborare cu Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale și Ministerul Culturii, care s-a concretizat în volum editorial publicarea în străinătate, în cadrul OMPI (Geneva), reprezentând primul studiu din țara noastră care a abordat

această problematică, teoretico-metodologic, estimând ponderea industriilor cultural – creative din România la crearea PIB, ocuparea forței de muncă și comerțul exterior.

În perioada 2007-2013, I.E.N. și-a intensificat colaborarea cu mediul universitar, organizând o serie de conferințe științifice internaționale, acorduri de colaborare pentru proiecte comune de cercetare științifică și diseminarea cunoașterii, studierea problemelor dezvoltării durabile. O serie de cercetători sunt membri în Consiliile Științifice ale Școlilor Doctorale din universități, participă cu referate și comunicări științifice la întâlniri tematice cu studenții, precum și la școlile postdoctorale finanțate prin POSDRU, în cadrul Academiei Române, INCE sau ale diferitelor universități.

Ca o concluzie generală, desprinsă din cercetările I.E.N. 1990-2013, subliniem că transformările economico-sociale care au avut loc în perioada de tranziție la economia de piață pe baza efectelor pozitive legate de liberalizarea economică și mecanismele concurențiale, democratizare și descentralizare, deschidere economică și integrare au contribuit la creșterea economică a țării dar care, până în prezent, nu a fost de dimensiuni impresionante, în condițiile creșterii fără precedent a datoriei externe, pe termen scurt, mediu și lung, ceea ce ridică serioase probleme. Eficiența utilizării creditelor externe a cunoscut o scădere permanentă, ceea ce are impact negativ asupra posibilității viitoare de investiții pentru creșterea economică. Acesta este și motivul pentru care în viitor proiectele de cercetare ale I.E.N. ar trebui să includă o serie de teme impuse de necesitatea soluționării dezechilibrelor economico financiare externe, a creșterii primatului factorilor interni și ai capitalului național, factorii externi, adesea volatili și nesustenabili, putând avea doar un rol complementar. Angajarea mai puternică a statului ca agent economic cu participării la firme naționale și transnaționale publice sau private, similar cu situația multor state ale lumii, constituie un domeniu de cercetare prioritar.

Actuala criză economică și financiară a evidențiat faptul că, în paralel cu deschiderea economică a țării, ca urmare a integrării și globalizării, este nevoie de consolidarea unei reziliențe economice, de creșterea robusteții la șocurile externe, capabile să anihileze sau să reducă intensitatea impactului negativ.

5. COOPERAREA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ

În perioada 1990-2013, I.E.N. a desfășurat o activitate susținută pentru reluarea legăturilor cu instituții de cercetare din străinătate pe care le întrerupsese în ultimii ani de comunism în România, când, tacit, fuseseră impuse restricții în ceea ce privește contactele cu instituțiile de cercetare economică din Occident și din unele țări socialiste în care se preconizau reforme economico-sociale (Ungaria, Polonia, U.R.S.S.) sau erau în curs de desfășurare (R.P. Chineză).

În anii 1990-1995 au fost reluate colocviile româno-franceze și româno-ruse, precum și dezbaterile științifice româno-chineze pe probleme ale tranziției.

Ulterior, s-au organizat întâlniri și dezbateri științifice cu cercetători din S.U.A., Italia, Polonia, Bulgaria, Ungaria, Ucraina, Belarus, Moldova, vizând costurile reformei economice și ale tranziției, în sectoarele de cercetare-dezvoltare, ale privatizării, guvernării corporative etc.

O parte a proiectelor de cercetare finanțate prin instrumente financiare ale UE s-au concentrat pe pregătirea economiei românești pentru integrarea în UE, în cadrul unor proiecte de cooperare științifică multilaterală.

În Institut s-a deschis Centrul de documentare al OECD din România, precum și observatoare internaționale (EUROFUND) pe probleme ale ocupării și condițiilor de muncă (EIRO), precum și proiecte Sud-est europene privind managementul moștenirii culturale etc.

Cercetători din institut sunt evaluatori internaționali, fac parte din diferite organizații profesionale internaționale ale economiștilor sau sunt membri în board-ul științific al unor reviste internaționale din domeniul economic.

Revista institutului publică studii și cercetări ale economiștilor din străinătate, iar institutul, în septembrie 2013, ocupa locul 4 în România în cadrul clasificării bazei de date internaționale Repec, pentru primele 25 de instituții din cercetarea economică.

În acest context, subliniem colaborările strânse cu Asociația Economică Internațională și alte instituții economice internaționale la activitățile cărora au participat sau participă cercetători din I.E.N.

Institutul a organizat perioade de practică (internship) a unor studenți din țară și din Austria, Franța și alte țări, a desfășurat relații de cooperare științifică, pe bază de proiecte anuale, cu institute de profil din străinătate sau organizații și instituții internaționale.

6. STRUCTURA ORGANIZATORICĂ, PERSONALUL DE CERCETARE ȘI DISTINCȚII

În anul 1990, personalul total existent la Institut era de 77 de angajați, din care 49 personal de cercetare, 22 de angajați personal auxiliar cercetării și 6 angajați personal administrativ.

Organigrama pentru anul 2013 cuprinde 38 de angajați (Anexa 2), ceea ce reprezintă o scădere cu circa 50% a numărului acestora față de anul 1990.

Profilul activităților de cercetare din sectoarele I.E.N. este prezentat în continuare.

Sectorul: Dezvoltare economică

Domenii de cercetare:

- factorii dezvoltării durabile a economiei naționale, abordări strategice multidisciplinare;
- impactul integrării României în UE și al ISD asupra dezvoltării durabile a economiei naționale;
- economia protecției mediului, analiza cost-beneficiu a proiectelor de protecție a mediului; finanțarea investițiilor de protecție a mediului, încălzirea globală și impactul economico-social;
- dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii.

Sectorul: Economia resurselor umane

Domenii de cercetare:

- tipurile și evoluția structurii populației active și efectele acestora asupra economiei românești; impactul TIC asupra conținutului muncii, structurilor profesional-educaționale și carierelor;

- ocuparea și utilizarea resurselor umane, în condițiile restructurării și ale dezvoltării economiei de piață funcționale în România;
- mecanisme și mijloace de asigurare a echilibrului pieței muncii (corelațiile ocupare-salariu-șomaj-inflație) în condițiile integrării și globalizării);
- mobilitatea și circulația forței de muncă;
- educația și formarea profesională a capitalului uman, în condițiile societății bazate pe cunoaștere, ale globalizării și schimbărilor climatice;
- efectele sistemelor de remunerare și ale politicilor de formare și repartizare a veniturilor asupra creșterii economice durabile și coeziunii sociale;
- responsabilitatea socială a companiilor și corporațiilor.

Sectorul: Management și structuri instituționale ale economiei

Domenii de cercetare:

- eficiența guvernării și a instituțiilor administrației publice; noul management public în condițiile integrării României în UE;
- teorii, modele, politici și strategii ale dezvoltării economice regionale;
- analiza disparităților la nivel local/regional în România și alte țări;
- management și planificare urbană, management de proiect;
- convergența regională și integrare comunitară; descentralizare și deconcentrare, subsidiaritate;
- scheme ale parteneriatului public-privat.

Sectorul: competitivitate și progres tehnic

Domenii de cercetare:

- progresul tehnic și inovarea – factori ai eficienței și competitivității economiei naționale;
- efectele restructurative ale introducerii progresului științifico-tehnic și din domeniul TIC;

- analiza și evaluarea eficienței și competitivității bazate pe CDI;
- fundamentarea strategiilor și variantelor de politici, în contextul piețelor naționale, comunitare și globale și ale economiei bazată pe cunoaștere;
- modele ale creșterii economice endogene și ale productivității totale a factorilor;
- abordări multidisciplinare ale factorilor determinanți și ai efectelor CDI.

Sectorul: Dezvoltare și coeziune socială

Domenii de cercetare:

- pilonii economic și social ai dezvoltării umane;
- raportul dintre obiectivele și instrumentele politicii sociale în ansamblu și pe domenii specifice: venituri, consum, sănătate;
- factorii dezvoltării umane, ai coeziunii și incluziunii sociale (combaterea sărăciei, acompaniament social etc.); metode și modele de analiză și prognoză a fenomenelor și proceselor din sfera socială;
- evaluarea politicilor sociale din România și alte țări și comparații internaționale.

Sectorul: Istorie economică

Domenii de cercetare:

- tendințe și particularități ale evoluției economiei românești în secolele XIX și XX;
- curente ale gândirii economice naționale și internaționale privind teoria și practica dezvoltării economice;
- tendințele și decalajele pe termen lung între economia României și a altor țări;
- elaborarea și testarea unor modele economico-matematice de dezvoltare și creștere economică.

Sectorul: „Competitivitate și progres tehnic” a fost înființat în anul 1990, pentru prima oară în țară, ca departament distinct cu obiective

specifice de cercetare, axate pe abordări teoretico-metodologice și aplicative ale economiei cercetării științifice, inovării și progresului tehnologic, ale economiei bazate pe cunoaștere.

Reducerea numărului de angajați ai I.E.N. în perioada 1990-2013, s-a înscris în tendința generală defavorabilă de scădere a numărului de cercetători la nivelul întregii țări, printre principalele cauze fiind diminuarea resurselor de finanțare, veniturile relativ modeste, gradul ridicat de dificultate a muncii, locurile de muncă mai bine remunerate în învățământul superior, alte instituții publice, ministere, agenții, în sectorul privat din țară sau străinătate.

Cercetătorii formați în institut, atât înainte de anul 1989 cât și după, au ocupat funcții de conducere în alte instituții de cercetare economică, din țară și străinătate, deținând portofolii de miniștri la finanțe, industrie, integrare economică, comisia de prognoză, precum și de consilieri la administrația prezidențială. Se poate afirma că Institutul a format cadre înalt calificate și pentru alte sectoare ale economiei și cercetării (vezi Anexa 9).

Câțiva membri ai Academiei Române au fost directori ai Institutului (academicienii Roman Moldovan, Costin Murgescu, Ion Rachmuth) sau au făcut parte din elita cercetătorilor care au lucrat în cadrul institutului.

La conferințele, prelegerile, expunerile și dezbaterile organizate în I.E.N., au participat economiști cunoscuți din străinătate între care menționăm pe Fr.Perroux, J. Stightz, H. Bourguinat, O.T. Bogomolov, A. Teich și alții.

Aducem omagiul nostru marilor personalități care au contribuit la formarea profesional-științifică a personalului de cercetare, vizibilitatea și prestigiul institutului și care, nu mai sunt printre noi: acad. Zane Gheorghe; prof. Egon Balasz, acad. Costin Murgescu, Gheorghe Retegan, acad. Roman Moldovan, acad. N.N. Constantinescu, acad. Ion Rachmuth, Tiberiu Schatteles, Ionel Desmireanu, Constantin Grigorescu, Băloiu Constantin, Tincu Bucur, Horovitz Marcu, Lemnij Ihor, Iosif Anghel, Veverca Ion, Dimitrie Iordan, Ion Neagu, Ion Jinga, Pascu Veiner, Constanța Bogdan, Alexandrina Teodoru, Gheorghe Răboacă, Vâlceanu Grigore și alții.

În I.E.N. își desfășoară în prezent activitatea 8 cercetători științifici principali, îndrumători de doctorat care predau la diferite universități sau țin cursuri doctorale și postdoctorale.

Ca semn al recunoașterii calității cercetării desfășurate în 60 de ani de activitate, institutului i-au fost acordate mai multe premii și distincții între care menționăm Ordinul „Meritul cultural” în grad de Comandor decernat de Președinția României în anul 2003, „Laurii Tribunei Economice”, diplome de excelență și de merit, acordate de A.F.E.R. și A.G.E.R. sau alte instituții și organizații profesionale.

În marea lor majoritate, cercetătorii din institut sunt doctori în economie, au primit premii ale Academiei Române sau sunt Doctori Honoris Causa la mai multe universități din țară și străinătate.

I.E.N., prin cercetătorii săi, a luat parte activă la diferite programe științifice, conferințe și acțiuni organizate de Academia Română, sau la fundamentarea unor puncte de vedere privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a cercetării, reforma sistemului de institute ale Academiei. Părerile unor experți străini care susțineau desființarea rețelei de institute de cercetare din Academia Română, au fost anihilate cu argumente solide de către cercetători din I.E.N. în calitate de reprezentanți ai Academiei Române în echipe mixte de lucru, formate din străini și români. Astfel, în anii 1993-1994, când reprezentanți ai Băncii Mondiale din cadrul acestor grupe au susținut desființarea institutelor Academiei Române, în cadrul unui proiect de reformă a învățământului și cercetării, reprezentanți ai IEN în grupul de lucru, alături de acad. Nicolae Simionescu au respins categoric aceste măsuri care, în cele din urmă, nu au mai fost introduse în proiect.

*

* *

Prezentarea pe scurt a principalelor aspecte din viața științifică a I.E.N., în perioada celor 60 de ani de existență, a încercat să evidențieze un parcurs sinuos dar continuu de muncă științifică susținută, predându-se ștafeta de la o generație la alta. Indiferent că a funcționat sub egida Academiei Române sau nu, I.E.N. a rămas credincios menirii și țărilor nobile ale Academiei Române, ca for suprem de consacrare științifică. La acest moment aniversar, exprimăm recunoștința noastră profundă

pentru îndrumarea și sprijinul acordat de Academia Română, pentru onoarea de a fi devenit din nou slujitori modești ai cercetării economice, sub un patronaj științific atât de prestigios.

ANEXE
PARTEA I-a

Anexa nr. 1

Acte normative referitoare la Institutul de Cercetări Economice (Institutul de Economie Socialistă)

1. Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 251 din 27 ianuarie 1953 privind înființarea Institutului de Cercetări Economice al Academiei Republicii Populare Române.

2. Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 2910 din 1 decembrie 1967 pentru aplicarea Decretului nr. 1058/1967 privind titlurile științifice în Republica Socialistă România.

3. Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 527 din 29 aprilie 1970 privind aprobarea statutului Academiei de Științe Sociale și Politice a Republicii Socialiste România și unele măsuri pentru organizarea și funcționarea acestei Academii.

4. Decret al Consiliului de Stat nr. 704 din 28 decembrie 1973 privind înființarea Institutului Central de Cercetări Economice.

5. Decret al Consiliului de Stat nr. 426 din 27 decembrie 1976 privind unele măsuri pentru organizarea și funcționarea Institutului Central de Cercetări Economice.

Anexa nr. 2

Lucrări apărute în diverse edituri

Studii și referate-economice, București, Editura Academiei R.P.R., 1954.
Autori:-Gh.Badrus, N. Belli, Al. Sobaru,,C.I. Popescu, C. Murgescu, P. Dan, V. Spiridon, A. Oprea, I. Berceanu, G. Deak.

Mobilizarea rezervelor interne pentru creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost în filaturile de bumbac, București, Editura Academiei R.P.R., 1956. Autori: I. Desmireanu, M. Tarapanov, Gr. Corlan, M. Margulis.

Reforma agrară din 1945, București, Editura Academiei R.P.R., 1956.
Autor: C. Murgescu.

Monografia economică a S.M.T. Budești, București, Editura Academiei R.P.R., 1956. Autori: N. Belli (redactor responsabil), Gr. Vâlceanu, V.V. Topor, ș.a.

Organizarea muncii și repartizarea producției în întovărășirile agricole de lucru în comun al pamântului, București, Editura Academiei RPR., 1956. Autor: D. Dumitru.

Dezvoltarea economiei țărilor socialiste din Europa în anul 1956, București, Editura științifică, 1957. Autor: I. Burștein.

Aspecte ale dezvoltării capitalismului premonopolist în România, București, E.S.P.L.P.. 1957. Autor: N.N. Constantinescu.

Studierea cererii de mărfuri în comerțul socialist, București, Editura științifică, 1957. Autor: I. Ionescu.

Uzinele "I.C. FRIMU" - Sinaia, București, Editura politică, 1958. Autori: M. Biji, V. Trebici (redactori responsabili), A. Boghici, Gh. Clinciu, N. Rancu, M. Simionescu, L. Tovissi.

Dezvoltarea economiei R.P.R. pe drumul socialismului. 1948-1957, București, Editura Academiei R.P.R., 1958. Autori: C. Grigorescu,

M. Resiga (redactori), N.N. Constantinescu, I. Șandru, I. Desmireanu, C. Kopich, C. Siegler, G. Foca, N. Belli, T. Hănculescu, A. Apostolide, V.V. Topor, E. Barat, N. Celac, A. Lascu, F. Melsner, R. Mihăilescu, Al. Sobaru, R. Moldovan, M. Biji, Gh. Rădulescu, I. Burștein, M. Mănescu.

Economia României între anii 1944-1959, București, Editura Academiei R.P.R., 1959. Autori: I. Rachmuth (redactor responsabil), R. Moldovan, V. Malinschi, M. Mănescu, C. Murgescu, M. Părăluță (membrii colectivului de conducere), Fl. Balaure, C. Tuzu, N. Gheorghiu, E. Matyas, I. Desmireanu, I. Dumitru, C. Ștefan, C. Loncear, M. Resiga, I. Velea, P. Jica, M. Suder, E. Florescu, A. Andrei, I. Rusanovschi, N. Stern, C. Teodoru, M. Hașeganu, D. Dumitru, M. Popescu, E. Alexe, V.V. Topor, B. Șchiopu, Gh. Dragomir, N. Sabin, M. Stancu, E. Barat, N. Celac, C. Jacobovici, C. Atanasiu, Al. Sobaru, I. Ionescu, R. Mănescu, V. Bucur, S. Someșan, G. Rădulescu, I. Burștein, M. Biji, C. Moineagu, Gh. Belu, M. Zara.

Probleme ale dezvoltării și consolidării agriculturii socialiste, București, Editura Academiei R.P.R., 1960. Autori: C. Murgescu (redactor principal), D. Dumitru, Gr. Vâlceanu, B. Șchiopu, E. Jianu, S. Nica, N. Gogoiu, M. Popescu, D. Frășie, Tr. Lazăr, M. Stancu, S. Hartia.

Contribuții la istoria capitalului străin în România, de la sfârșitul primului război mondial până la ieșirea din criza economică din 1929-1933, București, Editura Academiei R.P.R., 1960. Autori: C. Murgescu, N.N. Constantinescu (redactori responsabili), R. Paul, C. Bogdan, M. Ștefan.

Constanța, prima regiune colectivizată, București, Editura politică, 1960. Autori: S. Hartia, M. Dulea.

Monografia G.A.S. "Partizanul - Dragalina" regiunea București, București, Editura științifică, 1961. Autori: C. Parpală, C. Jianu.

Studii de economie socialistă, București, Editura Academiei R.P.R., 1961. Autori: I. Rachmuth, M. Părăluță, C. Iacobovici, V. Spiridon, M. Horovitz ș.a.

Studii privind istoria economică a României, vol. I, București, Editura Academiei R.P.R., 1961. Autori: N.N. Constantinescu, V.

Axenciuc (redactori responsabili), C. Kirițescu, D. Hurezeanu, V. Bozga, I. Puia, S. Mihai, R. Paul, C. Bogdan.

Aspecte privind dezvoltarea schimbului de mărfuri între oraș și sat în R.P.R., București, Editura Academiei R.P.R., 1961. Autori: I. Ionescu, M. Stănescu, A. Horia, C. Iacobovici, Gh. Răboacă.

"Industria sârmei" - Câmpia Turzii. Dezvoltarea întreprinderii în anii regimului democrat-popular, București, Editura Academiei R.P.R., 1963. Autori: C. Grigorescu (redactor principal), Gh. Belu, T. Buda, K. Hillel, A. Iancu, P. Jica, I. Puia, A. Puiu, G. Retegan, St. Ungureanu.

Probleme ale creării și dezvoltării bazei tehnico-materiale a socialismului în R.P.R., București, Editura Academiei R.P.R., 1963. Autori: I. Rachmuth (redactor responsabil), R. Moldovan, C. Grigorescu, R. Săveanu, M. Părăluță, D. Paulescu, P. Jica, I. Desmireanu, M. Levente, S. Bălan, C. Moineagu, V. Trebici, I. Craiu, C. Ionescu, Gh. Belu, N.N. Constantinescu, D. Dumitru ș.a.

Uzinele Reșița în anii construcției socialiste, București, Editura Academiei R.P.R., 1963. Autori: L. Desmireanu, E. Cimponeriu, Gr. Corlan, M. Desmireanu, A. Iancu, I. Istrate, P. Jica, C. Moineagu, Gh. Răboacă, M. Resiga, P. Rotaru, Gh. Stanciu, C. Ștefan, P. Tudor.

Sistemul bănesc al leului și precursorii lui, București, Editura Academiei, vol. I - 1964; vol. II - 1967; vol. III - 1971. Autor: C. Kirițescu.

Dezvoltarea economică a României 1944-1964, București, Editura Academiei R.P.R. 1964. Autori: R. Moldovan (redactor responsabil), C. Murgescu (redactor responsabil adjunct), I. Rachmuth (redactor responsabil adjunct), M. Biji, V. Malinschi, M. Mănescu (membri ai colectivului de coordonare și redacție), Gh. Belu, J. Desmireanu, C. Grigorescu (membri ai colectivului de coordonare și redacție și secretari științifici ai lucrării), Gh. Țuțui, Gh. Dobre, M. Lupu, A. Spiridon, I. Berceanu, Gr. Corlan, M. Desmireanu, M. Stănescu, Tr. Lazăr, C. Bogdan, Gh. Crețoiu, E. Alexe, Al. Codarcea, Fl. Luchian, Gh. Hossu, C. Moineagu, Gh. Retegan, V. Trebici, V. Spridon, V. Rausser, M. Zara, T. Malacopol, L. Marcovici, R. Săveanu, P. Vlaiculescu, I. Ițicovici, V.

Modoran, St. Arsene, C. Jacobovici, I. Țulpan, N. Mihuțiu, S. Perț, D. Emeric, S. Kovacevici, E. Constantinescu, O. Ciulea, C. Băloiu, S. Gioga, A. Iancu, M. Ion, D. Păulescu, B. Șchiopu, O. Dumitru, R. Constantin, M. Poenaru, N. Sufană, Gr. Vâlceanu, Gh. Răboacă, N. Stern, Al. Puiu, Al. Sobaru, M. Stănescu, P. Rotaru, A. Rozen, M. Fulea, V. Iordache, M. Vasilescu, M. Horovitz, I. Lemnij, I. Burștein, N. Belli, S. Daniel, I. Copil.

Studii despre comerțul mondial capitalist, București, Editura științifică, 1968. Autori: S. Sava, Gh. Zaman ș.a.

Probleme ale determinării eficienței economice a investițiilor, București, Editura științifică, 1968. Autori: I. Rachmuth, C. Iacobovici-Boldișor, I. Desmireanu, P. Jica, P. Rotaru, Gr. Corlan, R. Constantin, El. Steiu, M. Stănescu, I. Mihai, A. Iancu, I. Iliescu, Gr. Marinescu, I. Ouatu, M. Stănculescu, A. Filotti, D. Constantin, E.V. Topală, I. Ceacoveanu, N. Brașoveanu, V. Baghinschi, O. Vlad ș.a.

Analize macroeconomice - Statele Unite ale Americii, Anglia, Republica Federală a Germaniei, Franța, București, Editura științifică, 1970. Autori: I. Anghel, S. Sava, E. Cosmescu.

Industria din România în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Despre stadiile premergătoare industriei mecanizate, București, Editura Academiei R.S.R., 1970. Autor: Gh. Zane

Uzinele "Industria Sârmei" - Câmpia Turzii la 50 de ani de existență 1920-1970, Câmpia Turzii, 1970. Autori: P. Rotaru, Gr. Corlan, I. Resteman.

Japonia - fenomenul economic, București, Editura științifică, 1971. Autor: S. Sava.

Creșterea economică și resursele naturale, București, Editura politică, 1976. Autor: A. Iancu.

Progresul economic în România 1877-1977, București, Editura politică, 1977. Autori: I.V. Totu (coordonator), C. Murgescu, St. Olteanu, Gh. Zane, A. Stan, V. Malinschi, Gh. Dobre, I. Bulborea, N.N. Constantinescu, D. Hurezeanu, V. Axenciuc, I. Nicolae Văleanu, N. Dobrotă, R. Moldovan, Gh. Surpat, C. Bogdan, I. Perț, Gh. Ioniță, A. Petric, Fl. Burtan, M. Popescu, Fl. Balaure, A. Negucioiu, Gh. Crețoiu, P. Mîlcomete, I. Blaga, Gh. Ciulbea, I.

Olteanu, D. Pugna, A. Iancu, C. Grigorescu, Gh. Răboacă, G.P. Apostol, M. Părăluță, C. Iuga, I. Răvar, I. Vasile, S. Sava.

Politica P.C.R. de industrializare socialistă a țării, București, Editura Academiei P.C.R., 1978, Autori: I.V. Totu (coordonator), Gh. Dobre, C. Bogdan, V. Popescu, Gh. Răboacă, Ș. Perț, M. Horovitz, C. Grigorescu, N.N. Constantinescu, M. Todosia, A. Iancu, C. Russu, B. Gh. Petrescu, D. Dumitru, I. Desmireanu, I. Olteanu, C. Murgescu, I. Vasile.

Căi și strategii de lichidare a subdezvoltării. Probleme ale făuririi unui noi ordin economic internațional, București, Editura politică, 1979. Autori: S. Sava (coordonator), E. Ionescu, M. Rudăreanu, Șt. Mihai, I. Resteman.

Economia mondială - anul 2000, București, Editura Academiei R.S.R., 1980. Autori: M. Florescu, M. Malița, M. Horovitz (coordonatori), V. Trebici, R. Crețoiu, S. Sandu, A. Iancu, I. Mihai, P. Petrescu, Th. Gherasim, I. Crișan, I. Calboreanu, I. Boconcios, I. Buiu, E. Buciuman, I. Kuhn.

Consumul populației în Republica Socialistă România, București, Editura Academiei R.S.R., 1981. Autori: Gr. Vâlceanu (coordonator), M. Poenaru, V. Iordache, R. Emanoil, E. Badea, G. Moșanu, Gh. Raducanu.

Contractele în mecanismul economico-financiar al întreprinderii, București, editată de Revista economică, 1981. Autori: Al. Deteșan, R. Demetrescu.

Căi și modalități de creștere a eficienței investițiilor, București, Editura politică, 1982. Autori: M. Horovitz (responsabil), Gr. Corlan, I. Mihai, I. Cămășoiu (membri ai colectivului de coordonare), M. Ciumara, Al. Olteanu, I. Vasile, Gh. Gorincu, St. Sandu, G. Hașeganu.

Legislația întreprinderii de la A la Z, București, Revista economică, 1982. Autori: Al. Deteșan, R. Demetrescu, Gr. Corlan ș.a.

Productivitatea muncii în industrie, București, 1984. Autori: B. Gh. Petrescu, N.V. Stoica.

Dezvoltarea agriculturii în corelație cu industria, București, 1984. Autori: C. Grigorescu (coordonator), M. Stănescu, Șt. Mihai, R.

Crețoiu, M. Stancu, I. Ghizdeanu, G. Georgescu, O. Popescu, M. Popescu, Al. Tașnadi, Tr. Lazăr, V. Florea, T. Dragoș, C. Răuță, A. Gîrbea, D. Rădulea, N. Belli, C. Hera, V. Herdea, V. Stoica, M. Scurtu, E. Miron, V. Bogdan.

Strategia dezvoltării intensive a economiei românești, București, 1985. Autori: B. Gh. Petrescu (coordonator), Gh. Răboacă, M. Horovitz, Gh. Zaman, Gr. Corlan, C. Cămășoiu, C. Russu, I. Dănescu, I. Vasile, N.V. Stoica, I. Românu, I. Cămășoiu, M. Gheorghică.

Ocuparea deplină și folosirea eficientă a forței de muncă în România, București, 1988. Autori: Gh. Răboacă (coordonator), S. Peț, L. Bratu, C. Ciutacu, O. Naneș, L. Mihăilescu, D. Mihalcea, G. Toma Trăistaru, C. Olah, Gh. Ciobanu, C. Lefter, M. Enăchescu, D. Tănăsoiu.

**Lucrări publicate în colecția
"BIBLIOTECA OECONOMICA"**

- Eficiența economică a investițiilor. Cercetări teoretice și metodologice**, București, Editura Academiei R.S.R., 1967, Autori: I. Desmireanu (coordonator), C. Iacobovici-Boldișor, A. Iancu, C. Murgu, M. Stănescu, I. Mihai, E. Steiu, R. Constantin, Gr. Corlan, P. Rotaru ș.a.
- Elasticitatea cererii populației cu privire la bunurile de consum și servicii**, București, Editura Academiei R.S.R., 1967. Autor: M.C. Demetrescu.
- Metode statistice de cercetare a corelațiilor în economie**, București, Editura Academiei R.S.R., 1967. Autori: C. Ionescu, V. Iordache, C. Moineagu, V. Postelnicu.
- Eficiența economică a comerțului exterior. Probleme teoretice și metodologice**. Lucrările colocviului din 27 aprilie 1967, București, Editura Academiei R.S.R., 1967. Autori: C. Murgescu, C. Băloiu, T. Grigore, I. Savu, C. Rădulescu, D. Lăzăroiu, M. Horovitz, A. Zamfir, D. Dumitru, I. Negură ș.a.
- Crearea sistemului monetar național la 1867**, București, Editura Academiei R.S.R. Autori: Gh. Zane, C. Giurescu, B. Țincu, C. Kirițescu, M. Maievschi, C. Iacobovici-Boldișor.
- Utilizarea forței de muncă. Factori, caracteristici, tendințe în România**, București, Editura Academiei R.S.R., 1968. Autori: C. Grigorescu (redactor coordonator), Gr. Vâlceanu, S. Nica, T. Lazăr, N. Sufană, S. Perț.
- Organizarea activității de conducere a întreprinderilor**. Lucrările Colocviului științific din noiembrie 1967, București. Editura Academiei R.S.R., 1968. Autori: I. Olteanu, I. Pășan, M. Voinescu,

D. Cigusievici, T. Volintiru, O. Nicolescu, E. Nicolau, D. Vaida, G. Boldur, C. Iacobovici-Boldișor, M.C. Demetrescu, M. Dumitrescu, V. Gheorghiu, V. Enache, I. Haiduc, C. Pintilie.

Valorificarea superioară a resurselor naturale, București Editura Academiei R.S.R., 1969. Autor: A. Puiu.

Gândirea economică a sașilor din Transilvania în secolul XIX, București, Editura Academiei R.S.R., 1969. Autor: G. Golner.

Probleme de prețuri în economia socialistă, București, Editura Academiei R.S.R., 1969. Autor: C. Iacobovici-Boldișor.

Progresul tehnic și dezvoltarea economică, București, Editura Academiei R.S.R., 1969. Autor: I. Lemnij.

Economia zonei Porțile de fier, București, Editura Academiei R.S.R., 1969: Autori: N.N. Constantinescu (redactor responsabil), B. Băloiu, Gh. Zahiu, E. Șirianu, N. Popescu, I. Trandafir, A. Giurcăneanu, C. Florescu, I. Văcărel, C. Topoiu, Gh. Sonea, V. Iordache.

Casa Regală și afacerile cu devize 1936-1940, București, Editura Academiei RSR, 1970. Autor C. Murgescu.

Teorii și modele ale creșterii economice în socialism. Lucrările Colocviului, din iunie 1969, București, Editura Academiei R.S.R., 1970. Autori: E. Dobrescu, M. Horovitz (redactor), N. Racoveanu, M. Altăr, I. Lemnij, N. Sucitulescu, I. Muntean, N. Belli, Șt. Arsene, D. Lăzăroiu, Al. Zamfir, Gh. Zaman, O. Ciulea, Gh. Șiclovan, A. Goian.

Modelul economic optim, București, Editura Academiei R.S.R., 1970. Autor: M. Horovitz.

Probleme ale perfecționării conducerii întreprinderilor industriale. Lucrările Colocviului științific din iunie 1969, București, Editura Academiei R.S.R., 1971. Autori: I. Olteanu, P. Vagu, M. Dumitrescu, N. Haneș, V. Enache, I. Oprea, I. Bratu, E. Nicolau, D. Cigusievici, C. Pintilie, V. Clonda, V. Stănescu, Gh. Boldur, I. Băncilă, C. Manițiu, N. Stănescu, P. Rotaru, O. Nicolescu.

Modelarea proceselor tehnico-economice în industria petrolului, București, Editura Academiei R.S.R., 1971. Autor: R. Dootz.

- Comportamentul procesului de formare a prețurilor**, București, Editura Academiei R.S.R., 1972. Autor: C. Ionete.
- Eficiența economică a investițiilor și tehnicii noi. Studii privind perfecționarea metodologiei de calcul**, București, Editura Academiei R.S.R., 1972. Autori: I. Iliescu, I. Mihai, Gr. Corlan, E. Schmidt, E. Bichi, V. M. Popescu, G. Căprărescu.
- Eficiența și creșterea economică**, București, Editura Academiei R.S.R., 1972. Autori: M. Horovitz, M. Levente, A. Goian, L. Mihăilescu, C. Băloiu, Gh. Răboacă, I. Copil, O. Ciulea, S. Perț, R. Crețoiu, P. Danciu, T. Gherasim, C. Albu, L. Șuster, I. Burștein, Șt. Arsene, G. Corlan, I. Mihai, V. Popescu, M. Malinschi, Gr. Vâlceanu, M. Bucur, R. Constantin, O. Nicolescu, I. Bratu, P. Rotaru, P. Jica, C. Tacu, T. Eftimie, P. Niculicioiu, I. Iliescu, A. Olaru, A. Floareș, D. Cigusievici, V. M. Popescu, A. Tacu, Șt. Sonea.
- Agricultura cooperatistă și creșterea economică. Cercetări macroeconomice**, București, Editura Academiei R.S.R., 1970. Autori: Gr. Vâlceanu (coordonator), M. Bucur, R. Constantin.
- Prognoza și planul prețurilor de producție**, București, Editura Academiei R.S.R., 1973. Autori: Gh. Șică.
- Introducerea tehnicii moderne în construcțiile de mașini. Orientări, rezultate, calcule de eficiență**, București, Editura Academiei RSR, 1973. Autor: P. Rotaru.
- Metode de previzionare a fondului de consum și a elementelor sale componente**. București, Editura Academiei R.S.R., 1973. Autori: V. Iordache, A. Rosen, E. Steiu, Gh. Zaman, C. Moineagu, R. Dootz, I. Iliescu.
- Critica teoriei "România - țară eminentamente agricolă"**, București, Editura Academiei R.S.R., 1973. Autor: O. Constantinescu.
- Perfecționarea organizării conducerii întreprinderii. Variabile organizaționale, analize, tehnici și metode**, București, Editura Academiei R.S.R., 1973. Autor: O. Nicolescu.
- Corelații macroeconomice în economia postbelică a Franței**, București, Editura Academiei R.S.R., 1974. Autor: S. Sava.
- Modele de creștere economică și de optimizare a corelației dintre acumulare și consum**, București, Editura Academiei R.S.R., 1974. Autor: A. Iancu.

Cu privire la contribuția formării profesionale a forței de muncă la creșterea economică, București, Editura Academiei R.S.R., 1974.
Autor: S. Perț.

Contribuții la metodologia de prognoză a costurilor de producție, București, Editura Academiei R.S.R., 1976. Autori: I. Marinescu (redactor responsabil), C. Mihai, I. Iliescu, C. Cămășoiu, T. Gherasim, G. Hașeganu.

Populație și economie, București, Editura Academiei R.S.R., 1976.
Autor: C. Grigorescu.

Contribuții la perfecționarea organizării și conducerii unităților industriale, București, Editura Academiei R.S.R., 1976, Autori: P. Rotaru, O. Nicolescu, C. Manițiu, R. Dootz, G. Căprărescu, D. Cigusievici, E. Stein, I. Bratu.

Folosirea balanței legăturilor dintre ramuri în elaborarea programului de producție al unei ramuri, București, Editura Academiei R.S.R., 1977. Autor: E. Țigănescu.

Mobilitatea forței de muncă. Eficiența formelor de pregătire a muncitorilor, București, Editura Academiei R.S.R., 1977. Autori: Gh. Răboacă (coordonator responsabil), S. Perț (redactor), Gr. Vâlceanu, M. Bucur, R. Constantin, G. Toma, St. Sonea, D. Mareș, Gh. Burcea, O. Iliescu, Gh. Popescu, I. Petrov, V. Popescu.

Restructurarea relațiilor economice internaționale - cerință a eliminării decalajelor, București, Editura Academiei R.S.R., 1978. Autori: S. Sava (coordonator), Șt. Mihai, M. Rudăreanu, M. Duhăneanu, Șt. Arsene, E. Ionescu.

Evoluția demografică și creșterea economică, București, Editura Academiei R.S.R., 1981. Autor: C. Băloiu.

Capitalul străin în societățile anonime din România în perioada interbelică - cu privire specială la anii 1934-1938, București, Editura Academiei R.S.R., 1981. Autori: C. Bogdan, A. Platon.

Retribuția - pârghie a folosirii eficiente a forței de muncă, București, 1984. Autori: Gh. Răboacă (coordonator), S. Perț, O. Naneș, I. Bratu, C. Ciutacu, L. Mihăilescu, D. Mihalcea, I. Lupaș, H. Niculescu, Gh. Curcă, E. Preda, N. Bădilă, I. Ciurea.

Fondurile sociale de consum - teorie și practică, București, 1984. Autori:

Gr. Vâlceanu, M. Poenaru, M. Molnar (coordonatori), R. Emanoil, El. Badea, V. Iordache, H. Puwak, A. Dochia, M. Moșanu, Șt. Diamandescu, N. Georgescu, Gh. Popescu, C. Calițoiu, S. Rozenberg.

Dimensiunea întreprinderii industriale, București, 1986. Autori: C.

Cămășoiu, Gr. Corlan (coordonatori), M. Ion, M. Iacobescu, R. Constantin, N. Niculescu, C. Cioșcu, D. Ivănel, M. Dimitriu, D. Vasile, Gh. Manolescu.

**Colecția "TEXTE DIN ISTORIA
GÂNDIRII ECONOMICE"**

DAVID RICARDO. Opere alese, București, Editura Academiei R.P.R.,
vol.I - 1959, 335 p.; vol.II. - 1962, 336 p.

Traducere: I. Veverca și Șt.I. Dumitrescu

Studiu introductiv: C. Murgescu.

**ADAM SMITH. Avuția națiunilor. Cercetare asupra naturii și cauzelor
ei**, București, Editura Academiei R.P.R., vol.I. 1962-344 p.; vol.
II, 1965-475 p.

Traducere: A. Hallunga

Studiu însoțitor: N.N. Constantinescu.

CHARLES FOURIER. Opere economice, București, Editura Academiei
R.S.R., 1966, 431 p.

Traducere și studiu introductiv: G. Mladenatz

Prefață: Gh. Zane.

**Colecția "TEXTE DIN ISTORIA GÂNDIRII
ECONOMICE ROMÂNEȘTI"**

Texte din literatura economică în România. Secolul XIX, vol. I,
București, Editura Academiei R.P.R., 1960, 476 p.

Selecție, note și studiu introductiv: Gh. Zane.

P.S. AURELIAN. Opere economice. Texte alese, București, Editura
Academiei, R.S.R., 1967, 399 p.

Studiu introductiv: C. Murgescu

Note și comentarii: M.C. Demetrescu.

A.D. XENOPOL. Opere economice. Texte alese, București, Editura
Academiei R.S.R., 1967, 322 p.

Selecție, note și studiu introductiv: I. Veverca.

**Colecția "CAIETE DE STUDIU"
(Selectie)**

Eficiența economică a investițiilor, București, 1966. Autori: I. Desmireanu (coordonator), C. Iacobovici-Boldișor, N. Brașoveanu, I. Saphier, V. Spiridon, I. Lemnij, R. Vindt, E. Schmidt, P. Rotaru, M. Stănescu, I. Mihai ș.a.

Criteriile de caracterizare și comparare internațională a nivelului economic, București, 1966. Autori: I. Lemnij, M. Desmireanu.

Unele caracteristici și tendințe ale comerțului mondial capitalist în anii de după cel de-al Doilea Război Mondial, București, 1967. Autori: S. Sava ș.a.

Rolul sectorului de stat în țările în curs de dezvoltare, București, 1967. Autori: I. Veverca, N. Mihăileanu.

Salarizarea în capitalismul contemporan. București, 1968. Autori: C. Grigorescu (coordonator), D. Iordan, Gh. Răboacă.

Estimări comparative ale nivelului de dezvoltare economică. Studiu metodologic, București, 1968. Autor: M. Desmireanu.

Teoria prețurilor. Metode de modelare, București, 1970. Autori: A. Iancu, T. Gherasim.

Extinderi ale modelului input-output, București, 1970. Autor: T. Schatteles.

Considerații teoretice pe baza unor metode de creștere care țin seama de progresul tehnic în socialism, București, 1972. Autor: I. Lemnij.

Egalizarea nivelurilor de dezvoltare economică și colaborarea dintre țările socialiste. Comunicări prezentate la Colocviul economic româno-sovietic, București, 1973. Autori: C. Grigorescu, M.

Horovitz, R. Constantin, N. Belli, C. Moisuc, P. Constantin, Al. Puru, M. Ciumara, I. Zahiu, Gh. Crețoiu, R. Susan, I. Lemnij, P.M. Alampiev, L.S. Seminova, A. P. Butenko, A.I. Sabalin, A.N. Bîkov.

Metodologia de calcul a investiției demografice, București, 1977. Autori: C. Grigorescu, C. Moineagu.

Unele probleme ale specializării și cooperării industriale în cadrul CAER, București, 1977. Autori: V. Popescu, E. Niculescu-Mizil ș.a.

Organizarea cercetării economice în S.U.A., București, 1977. Autori: Gh. Dobre (redactor responsabil), V. Pilat, E. Badea, E. Cosmescu.

Evoluția structurii industriei și gospodărirea rațională a resurselor energetice, București, 1977. Autori: A. Iancu (redactor responsabil), I. Mihai, L. Mihăilescu, C. Cămășoiu, Șt. Răgălie, G. Nertea, N. Mihăileanu, L. Tovissi, Gh. Preda, Șt. Brad.

Probleme economice ale progresului tehnic în Industria constructoare de mașini. Specializarea organologică, București 1978. Autori: I. Lemnij, M. Molnar.

Probleme ale făuririi unei noi ordini economice internaționale. Comunicările prezentate la Colocviul româno-sovietic, București, ianuarie, 1979. Autori: C. Murgescu, I.V. Totu, N.N. Constantinescu, Al. Puiu, S. Sava, C. Fota, A. Ghibuțiu, D. Dumitru, C. Grigorescu, E. Dijmărescu.

Probleme ale raportului plan-piață în teoria și practica economică din unele țări socialiste (URSS, R.P. Bulgaria, R.S.F. Iugoslava, RP Ungaria), București, 1979, Autori: V. Pilat (coordonator), S. Kovacevici, C. Gruici, V. Ioța, E. Prahoveanu.

Probleme actuale ale creșterii economice în România, București, 1980. Autori: C. Grigorescu (redactor responsabil), R. Constantin, M. Horovitz, V. Popescu, S. Perț, Gr. Vâlceanu, M. Poenaru, Gh. Dobre.

Creșterea eficienței economice și progresul tehnic și tehnologic în industrie, București, 1980. Autori: M. Horovitz (coordonator), Gh. Zaman, M. Ciumara, S. Sandu, I. Resteman, M. Pop, P. Panțîru, I. Sîrbu, M. Chirilă, N. Fătu, E. Gavrilă, E. Tănăsescu, I. Mafiei, A. Vrabie, Gh. Gorincu.

- Analiza dezvoltării economiei românești până în anul 1990, comparativ cu economia Franței**, București, 1980. Autori: Șt Mihai (coordonator), R. Crețoiu, M. Stănescu, R. Constantin, H. Puwak, I. Ghizdeanu, E. Miron, C.I. Popescu, V. Florea, A. Grîbea, D. Rădulea, D. Rebușapcă, Gh. Mașală, M. Ieremie, A. Bărbulescu.
- Căi și modalități de creștere a eficienței fondurilor fixe București**, 1981. Autori: M Horovitz (coordonator), Gh. Zaman, S. Sandu, M. Ciumara, M. Pop, G. Danielescu, I. Resteman, G. Rădulescu.
- Dezvoltarea economică echilibrată a tuturor județelor și creșterea eficienței întregii economii naționale**, București, 1982. Autori C Grigorescu (coordonator), M. Stănescu, R. Crețoiu, Șt. Mihai, R. Constantin, I. Ghizdeanu, H. Puwak, A. Bărbulescu.
- Nivelul de trai minim în România**, București, 1982. Autori: Gr. Vâlceanu (coordonator), A. Dochia, El. Badea, R. Emanoil, M. Molnar, M. Poenaru, V. Iordache, G. Moșanu, C. Calițoiu, Gh. Popescu, S. Rozenberg, D. Cojoc, Șt. Diamandescu, A. Pascal, N. Georgescu.
- Experițe privind dezvoltarea agriculturii în unele țări capitaliste**, București, 1983, Autori: C. Grigorescu (coordonator), M. Stănescu, R. Crețoiu, Șt. Mihai, I. Ghizdeanu, G. Georgescu, M. Stancu, A. Bărbulescu.
- Utilizarea eficientă a forței de muncă în industrie**. București, 1984. Autori: Gh. Răboacă (coordonator), S. Perț, I. Bratu, L. Mihăilescu, C. Ciutacu, O. Naneș, G. Toma, D. Mihalcea, I. Petrov, M. Tărăgan (I.E.S.), ș.a.
- Dimensiunea optimă a întreprinderilor și perfecționarea organizării producției și a muncii**, București, 1984. Autori: Gr. Corlan (coordonator), C. Cămășoiu, I. Mihai, R. Constantin, Gh. Manolescu, C. Manițiu, M. Iacobescu, M. Dimitriu, C. Cioșcu, E. Butnariu, N. Zicos, E. Niculescu, D. Vasile, R. Lungu, M. Curteanu.
- Căi și modalități de reducere a cheltuielilor materiale**, București, 1984. Autori: M. Horovitz (coordonator), Gh. Zaman, M. Ciumara, S. Sandu, D. Danielescu, I. Resteman, I. H. Bucur, F. Burtan, I. Brînzan, P. Panțâru, A. Vrabie, E. Gavrilă, E. Tănăsescu, M. Chintă, N. Fătu.

- Căi și forme de perfecționare a normării muncii în funcție de modificările în baza tehnică**, București, 1985. Autori: Gh. Răboacă (coordonator), S. Pert, I. Bratu, L. Mihăilescu, O. Naneș, D. Mihalcea, G. Toma, I. Petrov, M. Tărăgan, H. Niculescu, N. Bădiță, L. Vîlculescu.
- Serviciile de producție pentru agricultură în România**, București, 1985. Autori: C. Grigorescu, M. Stănescu (coordonatori) Șt. Mihai, R. Crețoiu, M. Stancu, I. Ghizdeanu, G. Georgescu, A. Bărbulescu, V. Florea.
- Concepții și mecanisme de stimulare a dezvoltării agriculturii în unele țări socialiste (U.R.S.S., R.P.U., R.P.B)**, București, 1985. Autori: V. Pilat, G. Bordon, S. Kovacevici.
- Căi și direcții de perfecționare a regimului juridic intern al activității de comerț exterior și cooperare economică internațională**, București, 1985. Autori: R. Demetrescu (coordonator), D. Aldea, D. Dinu.
- Contribuții la evaluarea stadiului de dezvoltare economico-socială a României - Studiu comparativ cu 118 țări**, București, 1985. Autori: C. Grigorescu (coordonator), M. Stănescu, Șt. Mihai, R. Crețoiu, G. Georgescu, I. Ghizdeanu, A. Bărbulescu, S. Tănăsescu, Gh. Oprescu, R. Stroe, N.V. Mihăiță.
- Probleme ale comparabilității internaționale a indicatorilor sintetici**, București, 1986. Autori: Gr. Vâlceanu (coordonator), V. Iordache, H. Puwak, G. Mureșanu, G. Dumitrescu, C. Abărbieritei, L. Chisăgiu, Gh. Răducanu, M. Iovițu, M. Irimie, Gh. Popescu, C. Calițoiu.
- Experiențe pe plan internațional în protecția mediului înconjurător**, București, 1986. Autori: C. Grigorescu, M. Stănescu (coordonatori), Șt. Mihai, R. Crețoiu, I. Ghizdeanu, M. Stancu, G. Georgescu, Gh. Oprescu, S. Tănăsescu, A. Bărbulescu.
- Progresul tehnic și amortizarea fondurilor fixe**, București, 1986. Autori: B. Gh. Petrescu, M. Horovitz (coordonatori), Gh. Zaman, S. Sandu, M. Ciumara, G. Danielescu, I. Românu, I. Cămășoiu, M. Dimitriu, St. Popa, F. Burtan, A. Cojoi, I. Doru, V. Duran, C. Lazăr, Al. Pascal, Gh. Gorincu, Em. Cioflan, P. Panțîru, A.

Vrabie, Em. Gavrilă, Em. Tănăsescu, M. Chirilă. N. Fătu, M. Ababi.

Probleme ale adaptării unor economii socialiste la exigențele evoluției economiei mondiale, București, 1988. Autori: V. Pilat, D. Dăianu, G. Bordon, S. Kovacevici.

Probleme economice ale protecției mediului înconjurător în R.S. România, București, 1988. Autori: C. Grigorescu, M. Stănescu (coordonatori), Șt. Mihai, R. Grețoiu, M. Stancu, I. Ghizdeanu, G. Georgescu, S. Tănăsescu, A. Bărbulescu, Gh. Oprescu, V. Florea, I. Rădulea, D. Grigore.

Evaluarea stadiului de dezvoltare economico-socială a României comparativ cu 118 țări, București, 1988. Autori: C. Grigorescu (coordonator), M. Stănescu, Șt. Mihai, G. Georgescu, I. Ghizdeanu, S. Tănăsescu, A. Bărbulescu, Gh. Oprescu, N.V. Mihăiță, R. Stroe.

Producția agricolă 1848-1945, București, 1989. Autori: V. Axenciuc (coordonator), D. Poenaru, I. Gherasim, A. Spiridon, M. Furdek, Gh. Pinczeș, R. Vasile ș.a.

Progres tehnologic - educație, pregătire și perfecționare a resurselor umane. Procese și tendințe noi (experiențe internaționale)

Eficiența fondurilor fixe (aspecte metodologice și practice), 1989.

Adaptarea contractelor economice interne la exigențele contractelor comerciale internaționale, 1989.

Organizarea și modernizarea producției (Experiențe și tendințe contemporane), București, 1989. Autori: I. Bratu, Gr. Corlan, M. Ungureanu, M. Naneș, M. Dimitriu, R. Constantin, I. Mihai.

Anexa nr. 7

**Colecția "IDEI ECONOMICE
CONTEMPORANE"**

Aspecte ale gândirii social-economice în țările în curs de dezvoltare. Concepții africane despre dezvoltare; București, C.I.D.S.P., 1980. Autori: S. Sava (coordonator), V. Stoenescu, D. Mureșan, M. Rozorea, I. Bulborea.

Aspecte ale gândirii social-economice din țările în curs de dezvoltare. Din gândirea economică latino-americană și asiatică, București; C.I.D.S.P.; 1980. Autori: M. Rudăreanu, E. Ionescu, I. Nicolae-Văleanu, Gh. Ciulbea.

Orientări actuale în gândirea economică contemporană, București, C.I.D.S.P., 1981. Autori: S. Sava (coordonator responsabil), C. Grigorescu, I. Nicolae-Văleanu, D. Mureșan, M. Rozorea, I. Trăistaru, A. Vrabie, V. Pilat, D. Rochian, M. Boța, E. Deaconescu, D. Mihalcea, T. Lazăr, Fr. Kiss, C. Tudoran, I. Olaru, D. Dăianu, Gh. Macovei, Gr. Botoi, I. Bulborea, S. Arsene, E. Ionescu, D. Popescu, C. Moisuc, L. Ionescu, M. Negruș, N. Părăluță, M. Sevarțov, A. Iancu, S. Sută-Selejan, V. Stoenescu, Șt. Marinescu, M. Barnea, B. Cotigaru, H. Minți, V. Petrescu, Gh. Pisău, S. Toma.

Probleme economice actuale - abordări ale comuniștilor francezi, București, 1984. Autori: S. Sava, E. Ionescu, M. Rudăreanu, I. Nicolae-Văleanu, Gh. Ciulbea, M. Rozorea, D. Mureșan, V. Iota; V. Ionescu, I. Lupu.

Probleme economice actuale - abordări ale comuniștilor italieni, București, 1983. Autori: S. Sava, E. Ionescu, M. Rudăreanu, D. Dăianu, I. Nicolae-Văleanu, I. Bulborea, V. Ionescu, I. Lupu.

Problematika crizei economice mondiale în gândirea economică contemporană, București, 1987. Autori: S. Sava, E. Ionescu, M. Rudăreanu, N. Dobrotă, S.S. Selejan, I. Bulborea, L. Ionescu, I. Lupu.

CAIETE DOCUMENTARE

Calendar economic 1948-1962, București, 1963. Autori: C. Bogdan (redactor responsabil), P. Grigorescu, C. Rădulescu ș.a.

Planificarea și piața - tendințe moderne în diferite sisteme economice. Conferință internațională organizată sub auspiciile Asociației Internaționale a Economiștilor, Nisa, 1966, București. Sub îngrijirea: Gr. Vâlceanu.

Creșterea economică și organizarea întreprinderilor. Rolul creator al conducerii întreprinderii într-o lume în creștere accelerată. Lucrările celui de-al XIV-lea Congres Mondial al Consiliului Internațional pentru Organizarea Științifică (Rotterdam, septembrie 1966), București, I.C.E., 1967. Sub îngrijirea: I. Olteanu, D. Iordan.

Cooperarea economică internațională - Masa rotundă Est-Vest. Bruxelles, 24-25 februarie 1967, București, I.C.E. 1967. Studiu introductiv și îngrijirea volumului: C. Grigorescu.

Sesiunea a II-a U.N.C.T.A.D. Material documentar, New Delhi, februarie-martie 1968, București, I.C.E., 1968. Întocmit: N. Belli.

Prognoze în dezvoltarea științei și tehnicii. Simpozion organizat de Comisia permanentă a C.A.E.R. pentru cercetări tehnico-științifice, Praga, februarie 1967, București, I.C.E., 1968.

Bibliografie privind economia României. Documente de stat pentru Tratatul de economie națională, vol. IV și V, București, I.C.E., 1968. Sub îngrijirea: Al. Teodoru, I. Ionescu ș.a.

Planificarea și progresul economic. Al IV-lea Seminar internațional organizat de Centrul de studii și cercetări economico-sociale (CESES); Rapallo, Italia, sept. 1967.

- Probleme de marketing.** Întâlnirea Est-Vest a Cercetătorilor pieței, Roma, iunie 1967, București, I.C.E., 1969.
- Economia fondurilor fixe.** Simpozion internațional organizat de Academia de Științe Ungară; Grupa de cercetări pentru economia industriei, Budapesta, aprilie 1967. București, I.C.E., 1968. Întocmit: R. Crețoiu ș.a.
- Planificare, consum, creștere.** Lucrările Conferinței Internaționale Est-Vest 2-9 iulie 1968, București, I.C.E., 1969. Întocmit: I. Lemnij.
- Probleme ale utilizării resurselor de muncă în țările socialiste.** Simpozion internațional, Budapesta, 25-27 septembrie 1968, București, I.C.E., 1969. Sub îngrijirea: O. Ciulea, L. Șuster.
- Probleme ale creșterii eficienței investițiilor.** Consfătuirea specialiștilor din țările membre ale C.A.E.R. privind căile sporirii eficienței economice a investițiilor, Sofia, decembrie 1968, București, I.C.E., 1969, 249 p. Sub îngrijirea: P. Rotaru, M. Popescu.
- Probleme de investiții în literatura economică occidentală,** București, I.C.E. 1969. Întocmit: I. Resteman.
- Determinarea cheltuielilor de muncă socialmente necesare.** Conferința științifică organizată de Institutul de Economie al Academiei de Științe a U.R.S.S., Moscova, noiembrie 1969, București, I.C.E., 1970. Sub îngrijirea: A. Iancu, P. Rotaru.
- Mișcarea și fluctuația forței de muncă în județul Argeș,** București, 1975. Întocmit: Gh. Răboacă (coordonator), S. Perț, O. Naneș, Gh. Burcea, O. Iliescu.
- Durata săptămânii de lucru în unele țări capitaliste și unele țări socialiste – tendințe, trăsături caracteristice,** București, 1976. Întocmit: Gh. Răboacă, S. Perț.

ANEXE
PARTEA a II-a

Anexa nr. 1

Consiliul Frontului Salvării Naționale

Decret nr. 10/1990 *din 02/01/1990*

privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Național de Cercetări Economice

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1 din 03/01/1990

Actul a intrat în vigoare la data de 03 ianuarie 1990

Consiliul Frontului Salvării Naționale d e c r e t e a z ă:

- Art. 1.** - Pe data prezentului decret se înființează Institutul Național de Cercetări Economice prin reorganizarea Institutului central de cercetări economice, care se desființează.
- Art. 2.** - Institutul Național de Cercetări Economice se organizează și funcționează provizoriu în subordinea guvernului.
- Art. 3.** - Institutul Național de Cercetări Economice are în componență următoarele unități:
- a)** Institutul de economie națională;
 - b)** Institutul de economie mondială;
 - c)** Institutul de cercetare a relațiilor interramuri și a structurilor industriale;
 - d)** Institutul de economie agrară;
 - e)** Institutul de prognoză economică;
 - f)** Institutul de finanțe, prețuri și probleme valutare;
 - g)** Institutul de cercetare a calității vieții;
 - h)** Oficiul de calcul electronic;
 - i)** Centrul de informare și documentare economică;

j) Centrele teritoriale de cercetări economice din municipiile Cluj-Napoca, Craiova, Iași și Timișoara.

Art. 4. - Institutul Național de Cercetări Economice editează publicații de specialitate.

Art. 5. - Institutul Național de Cercetări Economice este condus de un director general care are grad de ministru secretar de stat.

Art. 6. - Activitatea Institutului Național de Cercetări Economice se finanțează de la bugetul de stat.

Art. 7. - Patrimoniul fostului Institut central de cercetări economice trece, pe data prezentului decret, la Institutul Național de Cercetări Economice.

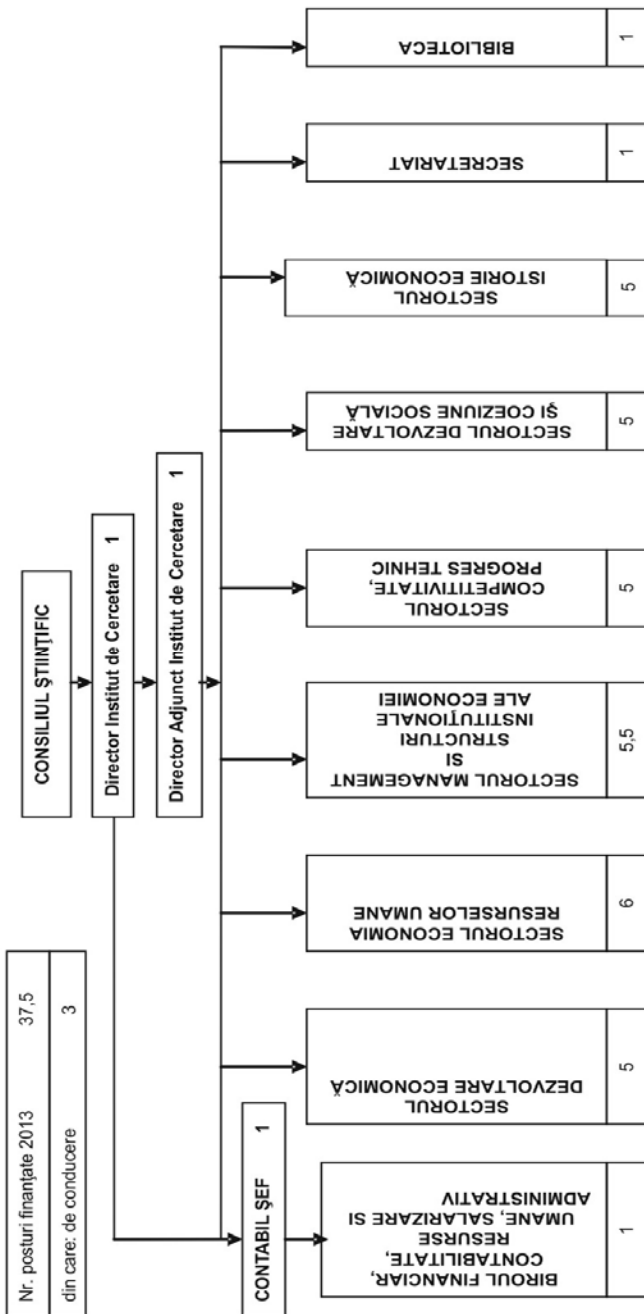
Art. 8. - Profesor universitar doctor Tudorel Postolache, membru corespondent al Academiei Române, se numește în funcția de director general al Institutului Național de Cercetări Economice, cu grad de ministru secretar de stat.

PREȘEDINTELE
CONSILIULUI FRONTULUI SALVĂRII NAȚIONALE
ION ILIESCU

București, 2 ianuarie 1990.

Nr. 10.

ORGANIGRAMA PENTRU ANUL 2013

Anexa nr. 2a

**Lista personalului angajat în Institutul de
Economie Națională și a funcțiilor acestuia la 30
septembrie 2013**

Nr. crt.	Numele și prenumele	Funcția
1	Gheorghe Zaman	Director
2	Vasile Valentina	Director adjunct științific
3	Horsia Luminița	Contabil șef
4	Ciutacu Constantin	Cercetător științific gr.I
5	Platon Victor	Cercetător științific gr.I
6	Georgescu George	Cercetător științific gr.I
7	Chivu Luminița	Cercetător științific gr.I
8	Ghizdeanu Ion	Cercetător științific gr.I
9	Sandu Steliana	Cercetător științific gr.I
10	Goschin Zizi	Cercetător științific gr.I
11	Ioan-Franc Valeriu	Cercetător științific gr.I
12	Pavelescu Florin Marius	Cercetător științific gr.I
13	Dobrescu Emilian	Cercetător științific gr.I
14	Frone Simona Maria	Cercetător științific gr.II
15	Antonescu Daniela	Cercetător științific gr.II
16	Balan Mariana	Cercetător științific gr.II
17	Constantinescu Andreea Violeta	Cercetător științific III
18	Mazilescu Petru	Cercetător științific gr.III
19	Mazilescu Cristina Raluca	Cercetător științific gr.III
20	Surugiu Marius Răzvan	Cercetător științific gr.III
21	Popa Florina	Cercetător științific III
22	Munteanu Andreea Clara	Cercetător științific gr.III
23	Chisagiu Livia	Cercetător științific gr.III
24	Georgescu Laurențiu Nicolae	Cercetător științific

60 de ani de cercetare științifică

25	Dumitru Cornelia	Cercetător științific
26	Jurist Sorina Mihaela	Asistent cercetare științifică
27	Constantinescu Adina Irinel	Asistent cercetare științifică
28	Zaman Elena	Asistent cercetare științifică
29	Anghel Irina	Asistent cercetare științifică
30	Sarchizian Artin	Asistent cercetare științifică
31	Mehedințeanu Patrik Ștefan	Asistent cercetare științifică
32	Mihalache Marcela	Economist IA
33	Bunica Mihai Nicoleta	Asistent I
34	Rotariu Ileana	Asistent I
35	Mincu Cristina Georgeta	Documetarist I
36	Nita Georgeta	Bibliotecar IA

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

PARTICIPARE LA PROGRAME DE CERCETARE NAȚIONALĂ

PROGRAME DE CERCETARE ALE ACADEMIEI ROMÂNE:

- Programul fundamental “Evaluarea stării economiei naționale – ESEN”
- Programul fundamental “Program interdisciplinar de prevenire a fenomenelor cu risc major la scară națională”
- Programul fundamental “Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Cercetarea, dezvoltarea și inovarea pentru prospectare și integrare europeană”

PROGRAME DE CERCETARE ALE INSTITUTULUI NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE “COSTIN C. KIRIȚESCU”:

- Programul prioritar “Dezvoltarea Durabilă a României”
- Programul prioritar “Economie și cultură – valorificarea gândirii economice românești și universale”
- Programul “Cooperare științifică cu Republica Moldova”.

FINANȚARE DIN BUGETUL MINISTERULUI EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII:

- PNCDI 1 și 2; CEEEx
- RELANSIN
- Proiecte prioritare finanțate prin MEC-IFA

- CNCSIS – Granturi
- Programul MENER – Mediu, Energie, Resurse
- Programul POS-CEE – IMPACT – Asistență tehnică pentru accesare fonduri europene
- Programul CERES – Cercetare fundamentală de interes Socio-Economic și Cultural
- Programul „ORIZONT 2000” – ANSTI

FINANȚARE DIN BUGETELE MINISTERELOR ȘI ALTOR ORGANISME CENTRALE ȘI LOCALE, MEDIUL DE AFACERI

- Ministerul Educației și Cercetării;
- Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale;
- Ministerul Economiei;
- Administrația Prezidențială;
- Guvernul României;
- Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD);
- Camera de Comerț și Industrie a României ;
- Ministerul Culturii și Cultelor;
- Organizații ale societății civile și ale mediului de afaceri.

PARTICIPARE LA PROGRAMELE DE CERCETARE CU FINANȚARE INTERNAȚIONALĂ:

FONDURI STRUCTURALE – UNIUNEA EUROPEANĂ:

- Proiect ASIC – finanțare POS-DRU;
- Proiect ReCADD – finanțare POS-DRU;
- CER-BUN (studii postdoctorale) – finanțare POS-DRU

ALTE FONDURI INTERNAȚIONALE:

- Programul PHARE al Uniunii Europene

- Programul PNUD
- Programul INCO-COPERNICUS
- Program ACE-PHARE
- Programul COST al Uniunii Europene
- Programul CADRU 7 al Uniunii Europene
- SEEP South East Europe – Transnational Cooperation Programme
- Black Sea – Cross Border Cooperation
- Co-finanțare instituții de CDI din Rusia, Ucraina, China, Olanda, Japonia, Franța.

Anexa nr. 4

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Observatoare sociale naționale

Institutul de Economie Națională și-a câștigat încă din anul 2003, dreptul de a fi parte componentă a rețelei integrate a European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (<http://www.eurofound.eu.int/>).

În această calitate Institutul de Economie Națională este Centru Național România pentru:

European Industrial Relations Observatory

(<http://www.eurofound.europa.eu/eiro/>);

Obiective: Monitorizarea permanentă a evoluției relațiilor industriale în România. Elaborarea de rapoarte periodice privind cadrul legislativ instituțional și evoluțiile practice în diferite sectoare din perspectiva partenerilor sociali, a dialogului social și relațiilor industriale. Întocmirea de materiale tematice, studii comparative, pentru România și celelalte 27 de țări componente ale rețelei.

European Restructuring Monitor

(<http://www.eurofound.europa.eu/emcc/>);

Obiective: Monitorizarea permanentă a cazurilor de restructurare a întreprinderilor (delocalizări, restructurări interne, extinderea afacerii, falimente, achiziții și fuziuni) și prezentarea sintetică a impactului asupra

zonelor afectate, în special în ce privește crearea și/sau desființarea de locuri de muncă, promovarea unor măsuri active pentru generarea de noi locuri de muncă în regiunile afectate de restructurare, monitorizarea evoluțiilor legislative în domeniul concedierilor individuale și colective, etc.

European Working Conditions Observatory

(<http://www.eurofound.eu.int/ewco/index.htm>)

Obiective: Realizarea de sinteze privind cele mai recente publicații din România (anchete, studii, etc.) în domeniul condițiilor de muncă, reconcilierii vieții profesionale cu cea de familie, formarea profesională a adulților, prezentate în format standard pentru a permite comparații între România și celelalte 27 țări monitorizate de Fundație.

Anexa nr. 5

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

ȘCOALA (POST)DOCTORALĂ

- Îndrumători de doctorat în cadrul INCE: 8 persoane; 3 doctoranzi din IEN în stagii de pregătire la INCE
- Participare ca partener în Proiectul CERBUN ID 62988 "Cercetarea științifică economică, suport al bunăstării și dezvoltării umane în context european", POSDRU/89/1.5/S/62988, coord. INCE; (16 postdoctoranzi, 3 experți – îndrumători)
- Participare cu experți în Proiectele POSDRU:
 - „Studii post-doctorale în economie: program de formare continuă a cercetătorilor de elită (SPODE), ID 61755, coord. Academia Română;
 - „Economia Transferului de Cunoaștere în Dezvoltarea Durabilă și Protecția Mediului”, POSDRU/89/1.5/S/56287, partener1 – ASE București;
 - „ProFeminAntrep – Promovarea egalității de șanse în antreprenoriat”, POSDRU/97/6.3/S/64240, Universitatea Spiru Haret;
 - „Sisteme moderne de practică pentru facilitarea accesului la piața muncii pentru viitorii specialiști în statistică și previziune economică sau informatică economică”, POSDRU/90/2.1/S/63784, ASE București.
- 7 cercetători din IEN sunt postdoctoranzi în școlile postdoctorale ale Academiei Române: CERBUN (coord. INCE) și SPODE.

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

DIPLOME ȘI DISTINCȚII

- Ordinul „Meritul Cultural” în grad de Comandor, categoria H, Cercetare Științifică, februarie 2004, acordată de Președinția României cu prilejul aniversării unei jumătăți de secol de activitate;
- Diploma INCSDMPS, 2011, în semn de recunoștință pentru bună colaborare;
- Diploma de excelență pentru contribuția la diseminarea rezultatelor cercetării economice, acordată Revistei Române de Economie editată de IEN, AGER, 2010;
- Diploma de excelență „Pro Q Management” – ANPCPPSR – ARCC, 2006;
- Diploma de excelență pentru promovarea cercetării științifice a economiei emergente, AGER, 2007;
- „Laurii Tribunei Economice”, 1999, pentru contribuțiile științifice aduse la aprofundarea procesului de reformă economică.

PREMII ALE ACADEMIEI ROMÂNE

- **Gheorghe Zaman** - Premiul „P.S. Aurelian” al Academiei Române, 1998.
- **Ioan-Franc Valeriu** - Premiul „P.S. Aurelian” al Academiei Române, 1999.
- **Maria Molnar** - Premiul „P.S. Aurelian” al Academiei Române, 1993.

60 de ani de cercetare științifică

- **George Georgescu** - Premiul „Virgil Madgearu” al Academiei Române, 1992.
- **Emilian M. Dobrescu** - Premiul „Victor Slăvescu” al Academiei Române, 1996.
- **Steliana Sandu** - Premiul „Victor Slăvescu” al Academiei Române, 2004.

Anexa nr. 7

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

IEN este MEMBRU al:

- University of Pennsylvania – Think Tank and Civil Societies Program;
- NISPA-ACE – Think Tank;
- Dnipropetrovsk University of Economic and Law – Fundația „Alfred Nobel Planet”, Ucraina;
- Simon Kuznets International Institute for Development and Self-Organization.

IEN este AFILIAT la:

- The International Center for Economic Growth Framework;
- Central Consultancy Register PHARE/TACIS (Brussels) ca membru în consoțiul de cercetare;
- E.I.R.O. - Observatorul Relațiilor Industriale Europene.

IEN este NOMINALIZAT în:

- NIRA's World Directory of Think Tanks, National Institute for Research Advancement, Japan;
- Gale's International Research Centers Directory.

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

COLABORARE INTERNAȚIONALĂ

ORGANISME INTERNAȚIONALE

- OIM (ILO) – Geneva și CEET – Budapesta;
- PNUD, Raportul Național al Dezvoltării Umane și Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a României (1999 și 2008);
- OMPI (WIPO), Primul studiu național de drept de proprietate intelectuală „Contribuția economică a industriilor bazate pe copyright în România” – Geneva;
- Banca Mondială – Strategia de reformă a sistemului CDI în România;
- Camera de Comerț și Industrie Româno-Rusă.

SCHIMBURI ȘTIINȚIFICE INTERACADEMICE

Franța, China, Federația Rusă, Israel, Ucraina, Rep.Moldova, Elveția, Anglia, Ungaria, Spania, Portugalia, Germania, Suedia, Finlanda.

STAGII DE DOCUMENTARE

În cadrul departamentelor și centrelor IEN, pentru studenți, masteranzi și (post)doctoranzi din țară și străinătate (Franța, Austria, India, Bulgaria, Italia, Republica Moldova).

**Cercetători și doctoranzi formați în IEN
care au devenit ulterior cadre de conducere sau
ocupând funcții de demnitate publică în
instituții din țară sau străinătate**

Badea Lena (director, Ministerul
Finanțelor Publice; director, Ministerul
Sănătății)

Cămășoiu Camelia (prorector al
Universității Ecologice București)

Cerchez Octavia (funcționar superior
la UE – Bruxelles și Organizația
Mondială a Comerțului – Geneva)

Chișiu Daniela (profesor Suedia)

Chivu Luminița (director general
INCE)

Ciulea Octavian (director, Centrul de
Demografie ONU)

Ciumara Mircea (viceprim-ministru, mi-
nistru al industriei și respectiv al finan-
țelor publice, director general INCE)

Ciutacu Constantin (ministru secretar
de stat, Consiliul concurenței, director
general adjunct INCE)

Crăițu Aurelian (profesor SUA)

Danielescu George (ministru al
finanțelor publice)

Dăianu Daniel (ministru al finanțelor
publice și economist-șef al BNR)

Modoran Cristina (șef departament,
Comisia Europeană)

Molnar Maria (consilier la Institutul
Național de Statistică)

Murgescu Costin (director al
Institutului de Economie Mondială)

Iancu Aurel (director adjunct al
Institutului de Economie a Industriei)

Ionescu Lucian (director al
Institutului Bancar din România)

Lazăr Traian (director al Institutului
pentru Prețuri)

Naneș Ovidiu (secretar științific al
Institutului Național pentru Cerceta-
re și Dezvoltare în Domeniul Muncii
și Protecției Sociale)

Poenaru Maria (consilier, Institutul
Național de Statistică)

Popa Cristian (viceguvernator BNR)

Popa Daniela (profesor Suedia)

Desmireanu Ionel (director al Institutului de Planificare)

Dochia Aurelian (președintele Agenției Naționale de Privatizare, vicepreședinte BRD)

Drăgan Gabriela (director IER)

Dulgheru Luoana (profesor SUA)

Dumitru Dumitru (director al Institutului de Economie Agrară)

Filimon Nela (profesor Spania)

Georgescu George (consilier, Administrația Prezidențială a României)

Ghizdeanu Ion (președinte al Comisiei Naționale de Prognoză)

Guha Amalendu Bikash (șef centru de cercetare în străinătate)

Mihai Ștefan (ambasador în Algeria și secretar ambasadă în Franța, director adjunct INCE)

Popper Andrei (director departament bancar în SUA)

Predoșanu Gabriela (secretar științific al Institutului Național pentru Cercetare și Dezvoltare în Domeniul Muncii și Protecției Sociale)

Puwak Hildegard (ministru al integrării europene)

Răboacă Gheorghe (director, Institutul Național pentru Cercetare și Dezvoltare în Domeniul Muncii și Protecției Sociale)

Rădulescu Astridel (șef departament control la Bursa din Milano)

Sandu Steliana (consilier, Consiliul pentru Reformă; consilier, Ministerul Cercetării).

Schatteles Tiberiu (șef departament statistică în Canada)

Stănescu Marcela (secretar științific, Institutul de Economie Agrară, prima femeie din România, doctor în economie)

Tănăsescu Sorin (ambasador în Tunisia)

Zaharia Liliana (delegat cu rang de ministru, OECD, Paris)

Zaman Gheorghe (consilier prezidențial cu rang de ministru, șeful Departamentului Strategii Economice și Sociale al Administrației Prezidențiale a României, președinte AGER)

Anexa nr. 10

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Volume editoriale (inclusiv capitole din cărți) publicate de cercetători din IEN (perioada 1991-2013)

- Economia României - secolul XX**, coordonator acad. T. Postolache, Ed. Academiei Române, București, 1991 (coautori din IEN: V. Axenciuc, Gh. Zaman, C. Grigorescu, Șt. Mihai, C. Cămășoiu, G. Georgescu, S. Perț, M. Poenaru, Gr. Vâlceanu, C. Ciutacu, H. Puwak, D. Mihalcea, D. Dăianu, V. Pilat, I. Bratu).
- Dezvoltarea și specializarea serviciilor**, Coordonatori C. Grigorescu, Șt. Mihai, Ed. Academiei Române, București, 1992.
- Nivelul dezvoltării economico-sociale a României în context european - 1989**, coordonator C. Grigorescu, Ed. Expert, București, 1993.
- Credit Productivity Creating Stability Power in the International Financial Market**, Gh. Zaman, A.B. Guha, Bethany Books, Stockholm, Sweden, 1993.
- Reforma economică și dezvoltarea durabilă**, coordonator G. Georgescu, Ed. Economică, București, 1995.
- La adaptacion de la empresa en un sistema en transición**, coordonator Șt. Mihai, Ed. Expert, București, 1995.
- România 1995. Visión Enciclopédica**, Gh. Zaman, Vl. Trebici (coautori), Ed. Minerva, București, 1995.
- Problems in the Structure of Romania's Economy**, G. Georgescu, L. Albu (coautori) în *Marketization, Restructuring and Competition in Transition of Central and Eastern Europe*, M. Jackson, W. Biesbrouck (eds), Alderstat, Avebury, England, 1995.
- Romanian Case**, Gh. Zaman, S. Sandu, A. Dachin, în *Transformation mittel-und europäischen, Wissenschafts-systeme*, Landerherichte, Leske-Budrich, 1995

- Economie, politică și interesul național**, M. Ciumara, Ed. Expert, București, 1996.
- Macroeconomia privatizării în Europa de Est**, Gh. Zaman, S. Sava, S. Perț, Ed. Academiei Române, București, 1996.
- International Migration in Central and Eastern Europe and the Commonwealth of Independent States**, C. Ciutacu, United Nations, New York and Geneva, 1996.
- Restructurarea societăților comerciale**, Gh. Zaman, I. Bratu, Ed. Tribuna economică, București, 1996.
- Innovation Potential and Research Industry Relation in Romania**, S. Sandu, în *Building New Bases for Innovations*, Andrew Webster (ed.), Cambridge, UK, 1996.
- Agencia Națională de Ocupare și Formare Profesională - instituție publică tripartită de gestiune a capitalului uman**, S. Perț (coautor), Ed. Tehnică, București, 1996.
- Evoluția economică a României. Cercetări statistico-istorice 1869-1947**, vol. II, coordonator V. Axenciuc, C. Sârbu, E. Gheorghită, D. Poenaru (coautori), Ed. Academiei, București, 1996.
- Diffusion of Innovation and Technology Transfer in the Framework of R&D System in Romania**, Gh. Zaman, S. Sandu, IPAR - ES Vallalaga-Zdasag-Kutata Intezet, Magyar Tudomanoyos Akademia, September, 1996.
- Economics-ul roegenian - o autentică pluridisciplinaritate**, S. Sava (coautor), Ed. Academiei, București, 1996.
- Economia României în context european - 1938**, Gh. Dobre, A. Platon, B. Vernescu, Ed. Academiei, București, 1996.
- Evaluarea capitalului uman în România**, S. Perț, C. Ciutacu, F. Pavelescu, V. Vasile, L. Chivu, D. Preda, Ed. SOREC-IRLI, București, 1996.
- National Human Development Report Romania 1997**, coordonator C. Ionete, membru de onoare al Academiei Române, Ed. Expert, București, 1997 (coautori din IEN: S. Perț, Gh. Zaman, Șt. Mihai, M. Poenaru ș.a).
- Blocaje în economia de tranziție a României. Forme de manifestare, cauze, manifestări, mecanisme și soluții**, Gh. Zaman, C.

Ciutacu, G. Vâlceanu, C. Grigorescu, M. Poenaru, S. Perț, S. Sava, I. Bratu, M. Irimie, F. Pavelescu, M. Molnar, V. Vasile, L. Chivu, P. Diana, Ed. Tehnică, București, 1997.

Probleme ale tranziției la economia de piață în România - Studii, Gh. Zaman, C. Ciutacu, C. Grigorescu, Gr. Vâlceanu, M. Poenaru, M. Molnar, Ed. Fundației România de mâine, București, 1997.

Introducing Wage Bargaining in a Monopolistic Context, S. Perț, V. Vasile, în *The Wage Crisis in Central and Eastern Europe*, Daniel Vaughnthead, Macmillan Press Ltd., Great Britain, 1997

State Enterprises Restructuring in Bulgaria, Romania and Albania, Gh. Zaman, I. Bratu, Gorex-Press, Sofia, 1997

Studii de istorie economică, S. Sava, Gh. Dobre, Ed. Academiei Române, București, 1997.

Evaluarea capitalului uman - coordonate strategice ale evoluției pieței muncii în România, coordonator S. Perț, Ed. SOREC-IRLI, București, 1997.

International Transformation of S&T Systems in the European Economies in Transitions, S. Sandu, Wissenschaftszeiten für Sozialforschung, WZB, Berlin, 1997.

Transformația Institutov Academii Nauk v Stranov Wostocinoi Evropi, Gh. Zaman, S. Sandu, A. Dachin, Ed. Moskva, Moscova, 1997

Mass Privatisation Schemes in Central and East European Countries. Implications on Corporate Governance, M. Naneș, I. Mihai, Gorex-Press, Sofia, 1998.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă, C. Ionete, membru de onoare al Academiei Române, Gh. Zaman, C. Cămășoiu, S. Perț ș.a., Ed. Nova, București, 1999.

Sărăcia și protecția socială, M. Molnar, Ed. Fundației România de Mâine, 1999.

Datoria publică în România interbelică, Gh. Dobre, Memoria Oeconomica, 1999.

Investițiile străine private în economia românească interbelică, A. Platon, Memoria Oeconomica, 1999.

- Ocuparea forței de muncă și dezvoltarea durabilă**, D. Preda, Ed. Economică, București, 2003.
- Inovare, Competență tehnologică, Creștere Economică**, S. Sandu, Ed. Expert, București, 2003.
- Impactul implementării în România a standardelor UE pentru protecția mediului înconjurător** – ediție bilingvă, C. Ciutacu, L. Chivu, Editura Institutului European din România, București, 2003.
- Agricultura între restricțiile comerciale globale și politicile comunitare**, C. Ciutacu, L. Chivu, Ed. Expert, București, 2003.
- Transformarea economiei și dezechilibrele pieței forței de muncă**, F. M. Pavelescu, Ed. SOREC-IRLI, București, 2003.
- Evoluții structurale ale exportului în România**, vol. I, II și III, coordonatori Gh. Zaman, V. Vasile, Ed. Expert, București, anii 2003, 2004, respectiv 2005.
- Inflația în România. Cauze. Dimensiuni. Costuri**, vol. I și II, coordonatori M. Ciumara și C. Ciutacu, Ed. Expert, București, anii 2003, respectiv 2005.
- Industrial relations developments in Europe 2003**, C. Ciutacu, L. Chivu, D. Preda, V. Vasile, EFII, Official Publications of the European Communities, Brussels, 2004.
- Science and Technology Policy Lessons for CEE Countries**, Gh. Zaman, A. Inzelt (editori), Expert Publishing House, București, 2004.
- Finanțarea activităților de protecție a mediului: între teorie și practică**, V. Platon, Ed. Economică, București, 2004.
- Protecționismul european. Implicații pentru România**, A. Vass, Ed. Economică, București, 2004.
- Statistică pentru economiști**, M. Molnar, Ed. Expert, București, 2004.
- Migrația forței de muncă și dezvoltarea durabilă a României**, coordonatori Gh. Zaman, V. Vasile, Ed. Expert, București, 2005.
- Construcția și dezvoltarea infrastructurii specifice IMM-urilor**, coordonator V. Platon, Ed. Expert, București, 2005.
- Întreprinderi mici și mijlocii în România-inovare și competitivitate în context european**, coordonator S. Sandu, Ed. Expert, București, 2005.

- Economics of Intergenerational Equity in Transition Economies**, V. Vasile, Maruzen Co.Ltd., Tokyo, 2006.
- Probleme ale echității intergeneraționale în țările în tranziție. Abordare problematică pe țări**, V. Vasile, Modern Economics, Tokio, 2006.
- Sistemul românesc de CDI în contextul integrării în Aria Europeană a Cercetării**, Gh. Zaman, V. Vasile, S. Sandu, Ed. Academiei Române, București, 2006.
- Evaluări și analize economice ale ajutoarelor de stat. Definire. Politici. Rezultate**, C. Ciutacu, L. Chivu, Ed. Expert, București, 2008.
- Capitalul uman și performanța economică**, F. M. Pavelescu, Ed. Expert, București, 2007.
- Evaluări ale gradului de pregătire al firmelor românești în vederea integrării în Uniunea Europeană**, F. M. Pavelescu, Ed. Expert, București, 2007.
- Transferul tehnologic și investițiile – Priorități ale dezvoltării durabile**, Gh. Zaman, Ed. Expert, București, 2008.
- Dezvoltarea durabilă și reciclarea materialelor**, coordonator V. Platon, Ed. Expert, București, 2008.
- Protecția socială în România. Repere europene**, M. Molnar, M. Poenaru, Editura BREN, București, 2008.
- Quality of work and employment in Romania**, C. Ciutacu, L. Chivu, Ed. Expert, București, 2008.
- Contribuția economică a industriilor bazate pe copyright în România**, Gh. Zaman, V. Vasile, Fundația PRO, București, 2008.
- Restructurarea sistemului de educație din România din perspectiva evoluțiilor pe piața internă și impactul asupra progresului cercetării**, Gh. Zaman, V. Vasile, Editura Institutului European din România, București, 2008.
- Stadiul actual și perspective ale României ca membră a UE – management, calitate, convergență**, I. Ghizdeanu, D. Antonescu ș.a., Ed. Expert, București, 2008.
- Impactul politicilor economice asupra balanței de plăți**, M. Nicolae, Ed. Expert, București, 2008.

- Fiscalitate și dezvoltare economică**, M. Surugiu, Editura Universitară, București, 2008.
- Sociologia comunicării și comunicațiilor**, E. M. Dobrescu, Editura Fundației România de Măine, București, 2008
- Metodică în cercetarea științifică**, V. I. Franc, Ed. Expert, București, 2009.
- Metode și modele de analiză statistică a productivității muncii**, Z. Goschin ș.a., Ed. ASE, București, 2009.
- Politica socială în România. Provocări actuale și viitoare**, M. Poenaru, Ed. Expert, București, 2009.
- Dialogul social în rezolvarea conflictelor de muncă**, Gh. Zaman, V. Vasile ș.a., Ed. Expert, București, 2010.
- Îmbunătățirea competențelor profesionale în rândul absolvenților și tinerilor: o șansă pentru viitor**, V. Vasile ș.a., Editura Institutului European din România, București, 2010
- Manual privind prevenirea delincvenței juvenile în sistem integrat în unitățile de învățământ preuniversitar și în zona adiacentă acestora**, V. Vasile, C. Dumitru, Ed. Expert, București, 2010.
- Marketing strategic**, V. I. Franc ș.a., Ed. Expert, București, 2010.
- Sovereign Risk and Debt Sustainability - Warning Levels for Romania**, Gh. Zaman, G. Georgescu, în vol. *Non-linear Modelling in Economics – Beyond Standard Economics*, Ed. Expert, București, 2011.
- Dezvoltarea regională – tendințe, mecanisme, instituții**, D. Antonescu, Editura Top Form, București, 2011.
- Piața muncii între formal și informal**, V. Vasile ș.a., Ed. Expert, București, 2012.
- Produsul Intern Brut al României 1862-2000**, vol.I și II, V. Axenciuc, Ed. Economică, București, 2012.
- Ciclurile economice, evoluția demografică și funcționarea sistemului sanitar din România în perioada 1859-1999**, F. M. Pavelescu, Ed. Expert, București, 2013.

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Articole publicate de cercetători din IEN în reviste cotate ISI (perioada 2009-2013)

- Gheorghe Zaman, George Georgescu, *Structural Fund Absorption: A New Challenge for Romania*, Romanian Journal of Economic Forecasting, No.1/2009, pp.136-154, ISSN 1582-6163.
- Florin-Marius Pavelescu, *A Review of Student Test Properties in Condition of Multifactorial Linear Regression*, Romanian Journal of Economic Forecasting, Vol.X, No.1/2009, pp. 63-75, ISSN 1582-6163.
- Gheorghe Zaman, Valentina Vasile, *Bune practici în domeniul politicilor de evaluare și de finanțare a cercetării/Best practices in the field of research evaluation and funding policies*. Ediție bilingvă, Revista Industria Textilă nr.1/2009, pp. 34-45, ISSN 1222-5347.
- Gheorghe Zaman, Steliana Sandu, Irina Anghel, *Intergenerational partnership in research and development activity*, Amfiteatru Economic nr. 26/2009, ASE, București, ISSN 1582-9146.
- Valeriu Ioan-Franc, *Responsiveness of Health Systems: a Barometer of the Quality of Health Services*, Amfiteatru Economic nr. 26/2009, ASE, București, pp. 277-287, ISSN 1582-9146.
- Mariana Nicolae-Bălan, Valentina Vasile, *Estimates regarding demographic developments in Romania by quantitative and qualitative assessments*, China-USA Business Review, Volume 8, No.7, July 2009, ISSN 1537-1514.
- Andreea-Clara Munteanu, *Technology transfer models in the knowledge-based EU*, Recent advances in Mathematics and Computers in business and economics, eds. Mastorakis, N (et. al), WSEAS Press, 2009, pp. 221-224, ISSN 1790-5109.

- Zizi Goschin , D.L. Constantin, M. Roman, *The Partnership Between the State and the Church Against Trafficking in Persons*, Journal for the Study of Religions and Ideologies, vol. 8, no. 24, Winter 2009, pp. 3-28, ISSN 1583-0039.
- Constantin Ciutacu, Luminița Chivu, R.Iorgulescu, *The Global Financial Crisis: Management of Deficits and Debts*, Amfiteatru Economic nr. 3/2009, ASE, București, pp. 735-750, ISSN 1582-9146.
- Gheorghe Zaman, Zizi Goschin, *Technical change as an exogenous or endogenous factor in the production function models. Empirical evidence from Romania*, Romanian Journal of Economic Forecasting, Nr.2/2010, pp. 29-45, ISSN 1582-6163.
- C. Mitruț, Gh. Zaman, Z. Goschin, D.L. Constantin, *A Composite Index of R&D Absorption Capacity. Spatial Configuration in Romania*, Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research no.1/2010, pp. 5-20, ISSN-0424-267X.
- Florin-Marius Pavelescu, *An analysis model for the disturbances generated by collinearity in the context of OLS method*, Romanian Journal of Economic Forecasting Nr.2/2010, 20 pag., ISSN 1582-6163.
- Sandu Steliana, Anghel I.: *An asset-based approach of the Romanian Research-Development and Innovation Systems*, în Revista de Cercetare și Intervenție Socială, vol.29, 2010, p. 57-72.
- Simona Frone, Frone F., *The Role And Prospects Of Biofuels Production In The European Union*, Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development, Vol.10(1)/2010, ISSN 1844-5640.
- Maria Molnar: *Income Polarization In Romania*, Romanian Journal of Economic Forecasting, no 2/2011, ISSN 1582-6163.
- Constantin D. L., Pauna C. B., Dragusin M., Goschin Z., Bodea C, *The question of clusters in lagging regions: do they really make the difference? A case study in Romania*, in Environment and Planning C: Government and Policy 29(5) 2011, pp. 889 – 910, ISSN 0263-774X.
- Constantin D.L., Goschin Z., Iacob A.I., *The Economic, Social and Territorial Cohesion Between EU's Objectives and National Regional Policies: A Romanian Perspective*, Transformations in Business & Economics (Vilnius University), Vol. 10, No 2 (23), Supplement B, 2011, pp.33-46, ISSN 1648 – 4460.

- Roman M., Goschin Z., *Does Religion Matter? Exploring Economic Performance Differences Among Romanian Emigrants*, Journal for the Study of Religions and Ideologies, Vol. 10, No. 30, Winter 2011, p. 183-211, ISSN 1583-0039.
- Gheorghe Zaman, Roxana Arabela Dumitrașcu, Vadim Dumitrașcu, *What is Romania's Wealth ? The Foundation of a National Wealth Evaluation Econometric Model*, Romanian Journal of Economic Forecasting, 2012, Issue 3, pp. 80-96 , ISSN 1582-6163.
- Marius-Răzvan Surugiu, Camelia Surugiu, *Tax competition, harmonization and development: challenges and consequences*, Argumenta Oeconomica Journal, No. 1(28)/2012, May, ISSN 1233-5835.
- Marius-Răzvan Surugiu, Camelia Surugiu, Mihai Nica, *Fiscal Policy and Economic Growth: Explanation with Empirical Analysis*, Actual Problems of Economics, nr. 8(134), 2012.
- Camelia Surugiu, Ana-Irina Dincă, Marius-Razvan Surugiu, *An empirical analysis of the CO2 emission impact: evidence from Romanian tourism sector*, Actual Problems of Economics, no. 3 (129) 2012, pp. 458-468, ISSN 1993-6788.
- Camelia Surugiu, Marius-Razvan Surugiu, Ana-Irina Dincă, Cristi Frent, *Labour Productivity and Investments as Determinants of Wages: A Pool Data Analysis of the Romanian Hotel and Restaurant Sector*, Tourism Economics, Vol. 18, Nr. 1, 2012.
- Camelia Surugiu, Zelia Breda, Marius-Razvan Surugiu, *Assessing inbound tourism considering GHG emissions and renewable energies (the case of Romania)*, Actual Problems of Economics, nr. 11 (137) 2012, pp. 467-476, ISSN 1993-6788.
- Mariana Bălan, *Stochastic methods for prediction of the bankruptcy risk of SMEs*, Elsevier Journal Hosted by Science Direct and indexed in Science Direct, and Scopus, Procedia Economics and Finance 3 (2012), pp. 125 – 131.
- Florin-Marius Pavelescu, *Dynamics of productivity of fixed capital and macroeconomic equilibrium*, în Romanian Journal of Economic Forecast nr. 2/2013.
- Camelia Surugiu, Marius-Razvan Surugiu, *Is the tourism sector supportive of economic growth? Empirical evidence on Romanian tourism*, Tourism Economics, vol. 19 nr. 1/2013, pp. 115-133.

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Articole cu un grad ridicat de vizibilitate publicate de cercetători din IEN în alte reviste sau indexate în baze internaționale perioada 2002-2013)

- Valentina Vasile, *Demografic Transition and Economic Transition – Interlinking and Parallelism: The Case of Romania*, Discussion Paper no. 65, Institute of Economic Research Hitotsubashi University, 2002.
- Constantin Ciutacu, Valentina Vasile, Diana Preda, Luminita Chivu - *EIRO comparative study in the CEECs on the functioning of national-level tripartitism in the light of joining EMU – Case of Romania*, 2003.
- Steliana Sandu (co-autor), *Industrial R&D Reform in Romania in Transforming Science and Technology Systems - The Endless Transition?*, IOS Press, NATO Science Series, vol.23/2004.
- Florin-Marius Pavelescu, *Corelația dintre testul Fisher și testul Student în cazul unei regresii liniare*, Revista Română de Statistică nr.6/2005.
- Valentina Vasile, *Multi-pillar Pension System in Romania: Still under Reform*, Maruzen Co., Ltd., Tokyo, Japan., 2006.
- Gheorghe Zaman, Zizi Goschin, *Analysis of macroeconomic production functions for Romania*, Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research, Vol.41, 2007.
- Valentina Vasile, *Employment and Labour Force Performances in Copyright Based Industries in Romania, in the Context of Knowledge Society*, Messenger of the International Nobel Forum, Dnipropetrovsk, Ukraina, No1/2008.
- Florin-Marius Pavelescu, *Gross capital formation to economic growth during early 2000's in EU-member and candidates states*, Romanian Economic Journal nr. 1/2008.

- Constantin Ciutacu, Luminita Chivu, *New system to follow up the unemployed in Belgium - romanian perspective*, Romanian Journal of Economics, Anul XIX, vol.28, Nr.1(37)/2009, p.102- 112, ISSN 1220-5567.
- Maria Poenaru, *An approach to social policy in Romania from the lifecycle perspective*, Romanian Journal of Economics, Anul XIX, vol.28, Nr.1(37)/2009, p.134-167, ISSN 1220-5567.
- Gheorghe Zaman, George Georgescu, *Romania's external debt sustainability under crisis circumstances*, Romanian Journal of Economics, Anul XX, Vol.30, Nr.1(39)/2010, pag. 5-38, ISSN 1220-5567.
- Valentina Vasile, *Investiția în educație este durabilă, însă produce efecte mai ales propagate și pe termen mediu și lung*, Institutul European din România, Newsletter, Anul II, nr.15, martie 2010, pag.5-6.
- Florin-Marius Pavelescu, *Some aspects of the translog production function estimation*, Romanian Journal of Economics Nr.1(41) 2011, Anul XXI, Vol.32, pg.131-150, ISSN 1220-5567.
- Gheorghe Zaman, Valentina Vasile, Mirela Matei, Carmen Croitoru, George Enescu, *Some challenging (macro)economic aspects of FDI in Romania*, Romanian Journal of Economics, vol. 33(2(42)), pages 21-58, December, 2011.
- Gheorghe Zaman, Valentina Vasile, *Comparative Advantage Metrics of Romania's Exports in the period 2007-2010*, Romanian Journal of Economics, vol. 34(1(43)), pp. 5-23, June, 2012. ISSN 1220-5567.
- Florin-Marius Pavelescu, *Fluctuation of economic activity, sectoral distribution of gross value added and the size of backward multipliers in Romania during the period 1989 -2009*, Romanian Journal of Economics, Anul XXII, Vol.35, nr.2(44)/2012.
- George Georgescu, *România în perioada post-criză: investițiile străine directe și efecte asupra echilibrului financiar extern (Romania in post-crisis period: foreign direct investments and effects on external financial balance) – MPRA Paper 46531 (22 pag.)*, University Library of Munich, Germany, March, 2013.
- Victor Platon, Andreea Constantinescu, *Schimbările climatice – măsuri și direcții de acțiune la nivel european și național*, Ecological Performance in a competitive Economy Proceedings, supliment al *Quality Access to Success*, vol.14, S1, 2013, ISSN 1582-2559.